

**Z Právní
konference**

**Komunální
volby 2022**

**Každý obyvatel ČR vytrídil
loni skoro 72 kg odpadu**

Kopidlno Vás vřele přivítá

Milí čtenáři,

mám tu čest pozdravit Vás z dvoutisícového města, ležícího na hranicích Královéhradeckého a Středočeského kraje. Co by kamenem dohodil, a zbytek doběhl, je to od nás do Jičína, brány Českého ráje. Ale také u nás v Kopidlně máme co nabídnout. Zámecký park je v tomto období nejkrásnější, a když jej spojíte s návštěvou palácového skleníku, o příjemný zážitek máte postaráno. Zámek, park i skleník spravuje Střední zahradnická škola.

O Kopidlnu se zmiňuje ve svých knížkách pro děti Václav Čtvrtek, jezdili k nám „medvědi od Kolína“ a z nových pohádkových postavíček je s Kopidlnem svázaný skřítek Stulík a jeho Silenka. Z historie rodu Kopidlanských čerpal spisovatel Václav Kaplický. Určitě bych Vám, vážení čtenáři, doporučila milou knihu Po strništi bos od Zdeňka Svěráka, který zde prožil dětství ve válečných letech a své vzpomínky a příběhy zaznamenal v knížce, která byla později zfilmována jeho synem Janem.

Kopidlno se ještě před pár lety mohlo pyšnit nejstarším bluegrassovým festivalem v Evropě Banjo Jamboree, na kterém vystupovaly přední hudební skupiny tohoto žánru. Také přední zpěváci na bluegrassové scéně, z nichž asi nejznámější jsou Robert Křesťan a Pavlína Jiřiová. Festival se v Kopidlně již nekoná, ale bluegrass u nás dále žije kromě mnoha dalších kulturních akcí. Ve svém názvu nese jméno zakladatele festivalu Banjo Jamboree Honzy Macáka.

Významnou událostí jsou v době letního slunovratu Kopidlenské slavnosti, při kterých je program každoročně připraven pro všechny věkové kategorie. Letos se můžeme těšit na Marcela Zmožka, Kroky Michala Davida, ale také na velkou nanukovou show či velký ohňostroj.

Před třiceti lety k nám do Kopidlna přijely rodiny z Volyně, které se s místními v průběhu let sžily. O to víc jsme prožívali dobu, kdy z válkou zasažené Ukrajiny přicházeli první uprchlíci. Mnoho z nich hledalo střechu nad hlavou u příbuzných žijících v Čechách. Také k nám do Kopidlna jich přijelo několik desítek. Přejeme jim, ať se vše vrátí k normálu a oni mají možnost vrátit se do svých domovů.

Až pojedete od Poděbrad směrem k Jičínu, vzpomeňte si na malé městečko ve východních Čechách, kde stojí za to se zastavit. Kopidlno Vás vřele přivítá.

*Hana Masáková
starostka města Kopidlno
členka Předsednictva Svazu*

obsah č. 6/2022

Krátké zprávy	4
PRÁVNÍ KONFERENCE 2022	6
Jste připraveni na komunální volby 2022?	12
Fotogalerie z Právní konference	14
Každý obyvatel ČR vytrídil loni skoro 72 kilogramů odpadu. To je o 5 kg více než v roce 2020	16
Konference ISSS 2022	17
Adaptace krajiny na budoucí podmínky	19
Příprava nových dotací na podporu integrace Ukrajinců s dočasnou ochranou na lokální úrovni	20
Uprchlíká situace očima měst a obcí	20
Právní poradna: Hospodaření obce a jeho kontrola	24
Legislativa	26
Z jednání orgánů Svazu	28
Starosti a radosti starostů: Od střelby v nemocnici přes covid až po povodně	30
Soutěž Zlatý erb 2022 zná své vítěze	31

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4, tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce. Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívák. Uzávěrka tohoto čísla 3. 6. 2022. MK ČR E 14584
Foto na titulní straně archiv MěÚ Česká Lípa.
Foto na zadní straně Jiří Kaufner.

Ins

Mezinárodní spolupráce na úrovni měst a obcí má pro českou zahraniční politiku velký význam

29. duben 2022, Praha

Zástupci Svazu se sešli s ministrem zahraničních věcí České republiky Janem Lipavským. Pavel Branda, předseda Zahraniční komise Svazu a místostarosta obce Rádlo, představil aktivity Svazu ve Výboru regionů a v Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy. Poslankyně a starostka Mladých Buků Lucie Potůčková pak přiblížila aktivity Svazu v Radě evropských obcí a regionů CEMR, kde aktuálně vykonává funkci místopředsedkyně. Výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková poukázala na význam zahraničních vazeb samospráv a jejich národní i mezinárodní přínos. Tuto zahraničně-politickou dimenzi v aktivitách Svazu i samotných samospráv oceňuje i ministr zahraničních věcí. Ten, jak zdůraznil, příkládá mezinárodní spolupráci měst a obcí velký význam. Právě dobré bilaterální vztahy mezi českými a ukrajinskými

mi městy pomohly velmi efektivní a rychlé pomoci městům a obcím postižených válečným konfliktem. Na závěr jednání byl tématem projekt Odolná samospráva a veřejná správa v zemích Východního partnerství, který připravuje Svaz spolu s Ministerstvem zahraničních věcí při příležitosti českého předsednictví v Radě EU v druhé polovině tohoto roku. Ten bude, jak přiblížila Monika Štěpánová ze Svazu měst a obcí, modifikován a částečně zaměřen na obnovu ukrajinských měst a obcí.

Diskusní fórum k novele zákona o sociálních službách

16. květen 2022, hotel Iris Eden

Svaz měl své zastoupení na diskusním fóru k novele zákona o sociálních službách, na které aktuálně Ministerstvo práce a sociálních věcí pracuje. Na uvedené fórum byli přizváni všichni důležití aktéři v oblasti sociálních služeb. Za MPSV zde vystoupila náměstkyně Zdislava Odstrčilová a další pověření zástupci, kteří informovali o připravovaných změnách jejich resortu. Jedná se v tomto případě spíše o „technickou“ novelu, která upravuje oblasti, nad kterými již byly vedeny debaty v minulosti a nebyly příliš problematické. Konkrétně jde například o změny v typologii sociálních služeb (sloučení některých pobytových typů sociálních služeb a zavedení nových typů, rozšíření základních činností pečovatelské služby), podpora neformální péče, dále zavedení valorizačního mechanismu maximálních úhrad za sociální služby (dlouhodobý požadavek Svazu). Novela se dotkne také úpravy v oblasti kvality sociálních služeb, změn v registraci či úpravy činností sociální práce. Předložení novely vládě MPSV plánuje na podzim letošního roku, přičemž by bylo rádo za dosažení co největšího konsenzu

se všemi dotčenými aktéry. Platnost novely by měla být od 1. 7. 2023. Nejedná se však o jedinou novelizaci zákona o sociálních službách – MPSV plánuje další dvě důležité úpravy týkající se dlouhodobé péče (buď samostatným zákonem či změnou stávající legislativy) a navíc ještě oblasti financování sociálních služeb. U novely týkající se financování je předpoklad předložení vládě v termínu na podzim roku 2023.

Spatří zákon o cestovním ruchu světlo světa?

16. květen 2022, Praha

V souvislosti s Programovým prohlášením vlády se Ministerstvo pro místní rozvoj jako gestní orgán intenzivně věnuje přípravám zákona o cestovním ruchu. Za tímto účelem bylo svoláno jednání u kulatého stolu do Akademie veřejného investování v Praze. Hlavním cílem jednání bylo otevřít mj. i diskusi zúčastněných subjektů k očekávanému od nově formulovaného zákona o cestovním ruchu. V diskusi vystoupila Daniela Grabmüllerová, náměstkyně ministra pro místní rozvoj, Pavel Vančura, zástupce Českého statistického úřadu, či poslanec Viktor Vojtko. Na téma strategického řízení cestovního ruchu hovořil Martin Jiránek, jenž zdůraznil nutnost vytváření strategických plánů. Příklady k organizaci cestovního ruchu prostřednictvím organizací destinačního managementu uvedl ředitel agentury CzechTourism Jan Herget. Ten čerpal ze svých osobních zkušeností z Rakouska. Mezi vystupujícími pak byli další významní odborníci, z nichž nelze opomenout Jaromíra Poláška nebo Reného Petráše, který se věnuje cestovnímu ruchu jako jeden z mála odborníků na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy. V diskusi poté vystoupili přítomní posluchači a řeč byla o tom, co lze

Letos na jaře ukončil svou dlouholetou působnost ve Svazu Jaromír Jech

Jaromír Jech vstoupil do komunální politiky v roce 1990, kdy byl zvolen prvním polistopadovým starostou Říčan. Současně se i zapojil do práce pro Svaz měst a obcí České republiky. Jím zpracovaná koncepce činnosti se stala základem dnešního silného a respektovaného Svazu. V letech 1992 až 1994 byl jeho prvním místopředsedou, v té době byl i poradcem předsedy vlády Václava Klause pro otázky veřejné správy, podílel se na transformaci financování obcí. Po roce 1994 je jeho jméno spojeno s funkcí tajemníka předsedy Svazu a v letech 1998 až 2013 s výkonným místopředsedou Svazu. Pod jeho vedením se stabilizovala svazová kancelář, odpovědné hospodaření se stalo samozřejmostí, Svaz úspěšně realizoval řadu projektů. Bez něj by byl dnešní Svaz jiný.

Děkujeme za jeho práci, vytrvalost, ochotu pomoci mladším kolegům i schopnost dívat se na svět komunální politiky s potřebnou dávkou nadhledu a humoru. Přejeme mu do dalších let hodně zdraví a životní pohody.

svazová kancelář pod vedením výkonné ředitelky Radky Vladykové

O kandidatuře na pražskou primátorku jsem neuvažovala

V poslední době se objevila řada mediálních zpráv o mé možné kandidatuře na post pražské primátorky v barvách hnutí ANO. Vzhledem k množícím se dotazům z členské základny Svazu, kde, jak víte, působím jako výkonná ředitelka, bych se k tomu ráda vyjádřila.

Post pražské primátorky je velká čest a pocta, chápu to i jako uznání mých odborných a manažerských znalostí a dovedností a velice si této důvěry vážím. Nicméně můj profesní život je v posledních letech svázán se Svazem měst a obcí ČR, organizací hájící zájmy samospráv napříč Českou republikou, napříč politickým spektrem. Každodenní práce pro starosty mě naplňuje radostí. Vytváření a nalézání lepších podmínek pro naše samosprávy je pro mě velkou výzvou, kterou i díky skvělému kolektivu svazové kanceláře ráda přijímám. Proto o změně neuvažuji.

Všem bych ráda vzkázala: ředitelka nikam neodchází, je tady a bude pro vás i nadále.

Vaše Radka Vladyková

od zákona očekávat či co od něj požadovat, jaké obavy mohou vznikat a současně byla prezentována vysvětlení k jejich předcházení. Diskusi moderovala ředitelka Odboru cestovního ruchu při Ministerstvu pro místní rozvoj Renata Králová spolu s vystupujícím Martinem Jiránkem a je dlužno dodat, že Svaz pozitivně kvituje její vyvolání. Došlo tak k umožnění komunikace napřímo mezi dotčenými subjekty z oblasti cestovního ruchu. Další kulaté stoly jsou očekávány a budeme o nich informovat.

Svaz apeluje na zvýšení odměn zastupitelů

23. květen 2022, Praha

Svaz setrvává na názoru, že by zastupitelé měli být za svou práci přiměřeně odměněni. O tom, že se jedná o práci náročnou ve všech směrech a s nikdy nekončící „pracovní“ dobou, není pochybnosti. Ostatně výsledky hospodaření a rozvoj našich měst a obcí jsou toho jednoznačným důkazem. Dlužno poukázat na zvyšující se náročnost této práce v posledním období, kdy jsme zmítáni pandemickou krizí či důsledky ukrajinské války. Svaz se proto obrátil s apelem na zvýšení odměn zastupitelů na ministra vnitra Víta Rakušana a pevně věříme v pochopení a vyslyšení.

Radka Vladyková předala Memorandum o spolupráci s maďarským svazem měst a obcí TÖOSZ

24. květen 2022, Budapešť

Svaz měst a obcí udržuje dlouhodobě dobré vztahy s obdobnými organizacemi okolních zemí. Toto je důležité nejen ve vztahu podpory bilaterální, jakou jsou

například partnerství měst, ale také při společném řešení aktuálních otázek ve vztahu k evropské politické situaci. A viděno i čistě pragmaticky, z pohledu starostů a primátorů: Maďarská města a obce řeší obdobné problémy jako my, a při hledání dobrých řešení může inspirace, výměna a přenos dobré praxe ušetřit jak finanční prostředky, tak možnou frustraci.

Při příležitosti konání City for the Future 2022 Budapest a zároveň Sněmu maďarského sdružení měst a obcí TÖOSZ tak Radka Vladyková stvrdila zájem Svazu spolupracovat s maďarskými obcemi a městy předáním memoranda, které na místě podepsal prezident TÖOSZ Jenő Schmidt, starosta města Tab. Memorandum je zaměřené na výměnu zkušeností, posílení partnerských i bilaterálních vztahů a také na možnou budoucí

spolupráci v přímo řízených programech Evropské unie, kde jsou mezinárodní partnerství přímo vyžadována. Organizace budou spolupracovat na řešení problémů spojených s klimatickou změnou nebo při podávání žádostí o evropské finance. První společné setkání se bude konat již 12. 7. a jednat se bude o projektu V4 věnovaném přeshraniční spolupráci v maďarském městě Pápa.

Radka Vladyková a Monika Štěpánová se setkaly také se zástupci společností aktivních v oblasti chytrých řešení pro obce a města při akci pořádanou českou ambasádou v Budapešti, kde dobré vztahy mezi oběma zeměmi úspěšně buduje současný velvyslanec Tibor Bial. Toto setkání bylo příležitostí také k jednání s druhým velkým svazem měst a obcí MÖSZ, konkrétně s jeho prezidentem György Gémesi, starostou města Gödöllő.

Dojde ke slučování obcí a budou zrušeny stavební úřady?

Právní konference, kterou Svaz pořádá ve spolupráci s advokátní kanceláří KVB, je již tradiční a velmi oblíbenou akcí. Uskutečnila se opět na Seči ve dnech 11. až 13. května 2022. Byl to její sedmý ročník a cestu na ní vážilo téměř 200 účastníků. Cílem konference je především reagovat na změny legislativy týkající se samosprávy, přiblížit úskalí nových právních předpisů, ale dát také poměrně široký prostor k diskusi.

Letošní konference hledala odpovědi na řadu otázek typu: Jaká jsou nejčastější pochybení obcí při výkonu samostatné působnosti? Jak mají obce pracovat s novou sbírkou právních předpisů ÚSC? Jak bude vypadat struktura stavebních úřadů v území? Jak bude vypadat územní plánování podle nové právní úpravy nebo jak moderně zadávat veřejné zakázky metodou „de-

sign and build“? Zkrátka aktuálních témat bylo k projednání opravdu mnoho.

Třicet řečníků a obsah konference rozdělený do devíti tematických bloků. VII. právní konference, dá se říci že již tradičně, trvala od středečního večera do pátečního pozdního oběda, není proto možné shrnout jednotlivé přednášky a diskuse do něko-

lika stran textu. I přesto se pokusíme přiblížit alespoň to nejzajímavější. Pro ty, co mají o obsah hlubší zájem, budou k dispozici videonahrávky jednotlivých přednášek, které budeme postupně uvolňovat na internetových stránkách www.poradna-proobce.cz/video. Dodejme, že záštitu nad Právní konferencí převzal 1. místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan.

Před oficiálním zahájením – z oblasti trestního práva

Braňte se před křivým obviněním

Stejně jako u předcházejících ročníků se účastníci sešli již v předvečer oficiálního zahájení, tedy ve středu 11. května. A nikoli jen kvůli připravenému večírku, vyslechnout si přijeli především zajímavé vystoupení Martina Richtera a Kristiána Léka, advokátů se specializací na trestní právo, na téma obecní volby očima (nejen trestního) práva.

Oba advokáti se ve svém příspěvku zaměřili na právní aspekty komunálních voleb a související předvolební kampa-

ně. Kristián Leko se v první části věnoval vadám volebního procesu, které mohou vést až ke zrušení voleb (uplácení voličů, nepoctivá kampaň apod.). Martin Richter se zaměřil na trestněprávní aspekty voleb, zejm. trestné činy pomluvy a křivého obvinění.

Pokud bychom chtěli vypíchnout jedno z hlavních poselství tohoto bloku, pak je to rada, přemýšlejte nad svými rozhodnutími. Také řešení, kterými se své obci snažíte pomoci, mohou být trestným činem. S ohledem na předvolební kampaň rozhodně platí, **braňte se aktivně křivým obviněním**. Pokud bude-

te v předvolební kampani křivě obvinění, nechejte si, nejlépe zkušeným advokátem, zpracovat návrh trestního oznámení. Zase tolik peněz to nestojí a je vhodné zaujmout aktivní po-

stoj. Pokud si nebudete jisti, zda v konkrétním případě trestní oznámení podat, poraďte se v Poradně pro obce www.poradnaproobce.cz.

První oficiální jednací den

Oficiálně zahájil Právní konferenci předseda Svazu František Lukl ve čtvrtek 12. května. Přivítal přítomné, představil řečníky a generálního partnera Právní konference – společnost CETIN člena skupiny PPF. Nastínil, co Svaz očekává od nové vlády. V úvodním bloku vystoupil rovněž náměstek ministra vnitra pro řízení sekce legislativy a státní správy Petr Vokáč, který účastníkům představil plány Ministerstva vnitra v tomto volebním období.

Stavební zákon

Budou se rušit stavební úřady?

Čtvrteční dopolední blok byl vyhrazen novému stavebnímu právu a v jeho rámci vystoupili hned tři řečníci. Věcné nověle nového stavebního zákona se věnoval právník Ministerstva pro místní rozvoj Aleš Mácha. Představil hlavní změny, které věcná novela, zejména v oblasti soustavy stavební správy, přinese. Mělo by dojít ke zrušení státní stavební správy s výjimkou Specializovaného a odvolacího Stavebního úřadu. Bude zachována většina stavebních úřadů na obcích. **Z dosavadního počtu 693 stavebních úřadů by měl být jejich počet redukován na 371.** S projednávanou novelou je také nerozlučně spjat i návrh zákona o jednotném povolování v oblasti životního prostředí, který má nahradit princip integrace dotčených orgánů. Jeho příspěvek se proto zaměřil také na dopady tohoto zákona do povolování staveb.

Stavební právo – včera, dnes a možná zítra?

V loňském roce byl schválen tzv. nový stavební zákon a byl vyhlášen ve Sbírce zákonů jako zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon. Současně s ním byl vyhlášen též doprovodný změn-

vý zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona. Tato právní úprava představovala dílčím způsobem revoluci v oblasti veřejného stavebního práva. **Ani ne rok ode dne jeho platnosti ovšem byla předložena ze strany Ministerstva pro místní rozvoj do meziresortního připomínkového řízení zásadní novelizace tohoto zákona,** a to především co do principů, na kterých byl založen. Jan Brož, advokát KVB advokátní kanceláře, ve svém příspěvku poskytl komparativní pohled na stávající stavební zákon, nový stavební zákon a připravovanou novelizaci. Komparativní pohled na vybrané instituty a aspekty veřejného stavebního práva, které jsou pro obce významné.

„Svaz měst a obcí nesouhlasí s redukcí počtu stavebních úřadů,” řekl ve svém příspěvku Pavel Drahovzal, místopředseda Svazu a předseda Komory obcí. Svaz dlouhodobě usiluje o zjednodušení a digitalizaci stavebního řízení, o posílení role místní samosprávy měst a obcí ve stavebním právu a nesouhlasí se změnou systému stavebních úřadů, která oddálí službu občanům i výkon kontroly nad stavební činností. Rovněž požaduje zefektivnění územního plánování jakožto základního a strategického nástroje rozvoje měst a obcí ČR.

Územní plánování – jde jen o omalovánky podle přání developmentu?

Druhý dopolední blok čtvrtěčního programu byl věnován územnímu plánování. A to nejen z pohledu nové právní úpravy, ale rovněž se hovořilo o praktických zkušenostech při aplikaci dosa-
vadní právní úpravy.

O tom, jak efektivně využít nástroje územního plánování pro kvalitní rozvoj obce, přednášel Michal Bouška, advokát z KVB advokátní kanceláře. Příspěvek se věnoval vybraným nástrojům územního plánování, které mohou města a obce využít pro regulaci výstavby na svém území, a to konkrétně možnosti nastavení etapizace v územním plánu, využití institutu územní studie či problematice stavební uzavěry.

Podle Romana Vodného, ředitele odboru územního plánování MMR, je **územní plánování nástrojem pro racionální rozvoj určitého území**. Je to trvalá, soustavná a komplexní činnost. Činnost, která je dělena mezi státní správu a samosprávu, která musí dbát na hospodárné a účel-

né využívání území a dosažení kompromisu nad budoucím využitím a uspořádáním území. Roman Vodný se věnoval hlavním nástrojům, které územní plánování má k dispozici. Důraz kladl na nástroje na úrovni obcí, zejména pak územní plán a rozdělení kompetencí v tomto procesu. Tedy zejména ty situace, kdy má (musí mít) hlavní slovo samospráva a do procesu intenzivně a aktivně vstupuje, a kdy naopak nikoliv.

S lehce pesimistickým pohledem na územní plánování jako na základ ekonomické destrukce měst, ale i příležitost pro udržitelný urbanismus vystoupil Vít Zeman, náměstek primátorky města Jihlavy. Podle Víta Zemana si životaschopnost českých měst žádá víc než jen omalovánky na přání developmentu za přísné kontroly dotčených orgánů státní správy. **Je potřeba kompetence samospráv a aktivní management obecního majetku.**

Na závěr tohoto bloku vystoupil Petr Hlaváček, náměstek primátora hlavního města Prahy, s názorem, že celý nástroj územního plánování by měl být výhradně záležitostí územních samospráv a nikoliv předmětem svázaného procesu v přenesené působnosti.

Jak propojit obce se světem prostřednictvím optického vlákna

První odpolední blok se věnoval problematice rozvíjení sítí optických vláken v obcích. Přednášeli zástupci společnosti, která do obcí optická vlákna zavádí, zkušený advokát s pohledem na právní řešení budování optických sítí a starosta, který ve své obci již optické připojení na internet zavedl.

Rozšiřování optického připojení perspektivou investora, to byl název konferenčního příspěvku Michala Frankla, ředitel divize Strategie a podpora podnikání a člena představenstva společnosti CETIN, člena skupiny PPF. Tato společnost si dala za cíl do roku 2027 připojit 1 milion domácností na optickou síť. CETIN svou síť přivádí do bytových i rodinných domů ve městech i obcích.

Podle Jana Brože, advokáta KVB advokátní kanceláře, je rozšiřování optického připojení jedním z významných předpokladů pro digitalizaci České republiky. Hovořil o problematice rozšiřování optického připojení jako veřejné infrastruktury, a to z pohledu veřejného stavebního práva. Podle něho je přitom

podstatný rozdíl, zda dochází k budování zcela nových sítí „na zelené louce“, nebo k výměně stávajících sítí. Poukázal na to, že právní úprava obsažená jak ve stávajícím stavebním zákoně, tak i v novém stavebním zákoně je do značné míry modifikována ustanoveními li-niového zákona. Jeho příspěvek tedy poskytl základní představu o tom, jak

zákonně postupovat při realizaci optického připojení a nač si v těchto procesech dát pozor.

Blok o rozšiřování optického připojení zakončil Aleš Mikauš, starosta obce Lelekovice, který přiblížil, jak je důležité kvalitní internetové připojení pro obyvatele obce a co vše z pohledu obce tento proces obnáší.

Jak vytvořit prostor pro malé stavebníky i velké developery

Dobře nastavená spolupráce s developerem, může obci přinést mnoho pozitivního. Špatně nastavená spolupráce naopak může přinést řadu problémů, se kterými se obec může vyrovnávat ještě mnoho let. Jak vytvořit prostor pro malé i velké stavebníky, tomu se věnoval druhý odpolední blok, kdy přednášel advokát, zástupce developerů a starosta.

Robin Mlynář, advokát KVB advokátní kanceláře, se zabýval nástroji, které má obce k dispozici pro regulaci i podporu výstavby na území obce. Za takové nástroje lze označit jak územně plánovací dokumentaci, které se věnoval předchozí blok, tak zejména nástroje typu „zásady výstavby a spolupráce s developery“ či „pravidla pro stanovení příspěvku na roz-

šíření infrastruktury“ a podobné. Tyto nástroje mají za cíl zvýšit právní jistotu investorů, kteří mají zájem stavět v obci konkrétní záměr, ale též zvyšují transparentnost přístupu obce v přístupu k investorům a umožňují koordinované rozšiřování zástavby v obci a související rozšiřování infrastruktury.

Ředitel Asociace developerů Tomáš Ka-deřábek má názor, že z pohledu stavebníka přícházejícího do dané obce je klíčové, aby příslušná územně plánovací dokumentace poskytovala veškeré potřebné informace o možnosti provést připravovaný stavební záměr. Dobře připravený územní plán umožní rychlou orientaci stavebníka a zároveň umožní obci se jasně vyjádřit k předkládanému záměru.

Jak chytře zadávat veřejné zakázky metodou design and build?

Velkou pozornost posluchačů vyvolal blok věnovaný moderním přístupům při zadávání veřejných zakázek, který se věnoval metodě design and build. Tedy zadávání, kdy se soutěží jeden dodavatel, který navrhne řešení a následně ho realizuje. Metoda složitější na přípravu celé akce, ale v konečném důsledku mnohdy se zajímavým výsledkem.

Tomáš Hrstka, advokát KVB advokátní kanceláře, poskytl rámcovou informaci o moderním způsobu zadávání veřejných zakázek na stavební práce – o zadávání metodou Design & Build. Rozebral zadavatelské postupy při zadávání metodou D&B se základními pravidly a poučkami z praxe. Po úvodu do problematiky rozebral zejména specifika této metody zadávání a ukázal tuto me-

todu zadávání představitelům územních samospráv tak, aby se do budoucna zabránilo jejímu negativnímu vnímání a naopak byla metoda D&B využívána častěji – jsou-li pro to vhodné podmínky.

Zkušenosti z praxe jsou vždy cenné a tak bylo velice přínosné vystoupení Daniela Čmelíka, místostarosty Kyjova, který popsal zkušenosti města při modernizaci stávajícího městského koupaliště a novostavby krytého bazénu právě metodou design and build. Mezi pozitiva tohoto přístupu zařadil přenesení projekční zodpovědnosti na zhotovitele nebo výhodnost vysoutěžené ceny. Mezi negativa této metody zařadil vyšší časovou náročnost přípravy nebo finančně náročnou administraci.

Když město musí odklízet listí ze soukromého pozemku

Velkou pozornost vzbudil případ města Chlumce nad Cidlinou, kterému v rámci sporu s vlastníkem soukromé zahrady bylo soudně nařízeno odklízet listí napadající z městských stromů na soukromou zahradu. Spor je nyní u Nejvyššího osudu ČR a věc tak ještě není finálně rozhodnuta.

Nad právním pojmem „imise“ ve smyslu občanského zákoníku se zamyslel Petr

Bezouška, advokát z PRK Partners. Navázal na něj Lukáš Rothanzl, advokát z KVB advokátní kanceláře, který popsal úskalí a specifika řešeného případu v Chlumci nad Cidlinou. Navázal na něj tajemník daného města, který vysvětlil věcnou podstatu sledovaného případu. O výsledku tohoto jistě přelomového soudního sporu budeme podrobně informovat, jakmile budeme znát finální výsledek.

První jednací den Právní konference skončil lehce po 18. hodině. Byl to náročný den plný informací. I proto se účastníci těšili na společenský večer a mnozí využili možnosti zajít do zdejšího vyhlášeného wellness.

Pátek – druhý jednací den

Páteční den byl rozdělen do dvou bloků. Jednak to byl blok věnovaný informacím z Ministerstva vnitra a potom blok věnovaný komunálním volbám. Komunálním volbám, což považujeme za stěžejní téma nadcházejícího období, byl věnován rovněž prostor v bloku Ministerstva vnitra. *Pozn. redakce – tématu se podrobněji věnujeme též na dalších stranách zpravodaje.*

Připravované změny v činnosti obcí – budou se obce násilně slučovat?

Jako první se ujal slova pověřený náměstek ministra vnitra sekce veřejné správy a eGovernmentu David Sláma, který rozhodně potvrdil, že **k násilnému slučování obcí určitě docházet nebude**. Právě naopak, důraz je kladen na podporu obcí a vytváření nástrojů pro meziobecní spolupráci. Informoval zejména o uvažovaných změnách zákona o obcích a struktuře přenesené působnosti na submikroregionální úrovni. Dotkl se také plánovaných změn ve vzdělávání úředníků ÚSC, které MV považuje za velmi důležité pro zlepšení chodu veřejné správy. Krátce se zmínil také o využití geolokačních dat mobilních operátorů pro rozvoj veřejné správy a o systému otevřených dat. V neposlední řadě zazněla informace o revolučních změnách v oblasti datových schránek a informační kampani eGovernmentu, která bude tyto změny komunikovat veřejnosti.

Miroslav Veselý, ředitel odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, seznámil účastníky konference s poznatky z dozorové a kontrolní čin-

nosti Ministerstva vnitra. Prezentoval nejčastější pochybení při konání zasedání zastupitelstev a pořizování zápisů ze zasedání zastupitelstev. Dále prezentoval poznatky Ministerstva vnitra v oblasti odměňování členů zastupitelstev obcí, nakládání s nemovitým majetkem či plnění povinností dle informačního zákona. Obsahem příspěvku bylo také shrnutí zkušeností z výkonu dozoru nad zákonností obecně závazných vyhlášek.

Protože se blíží komunální volby, vystoupil za Ministerstvo vnitra rovněž Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb. Zaměřil se na přípravu voleb, včetně souhrnu legislativních změn, které doznala právní úprava od roku 2018.

O sbírce právních předpisů ÚSC a prvních zkušenostech s ní informoval Jakub

Joklik vedoucí oddělení metodiky dozoru odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, Ministerstva vnitra. V rámci tohoto bodu účastníkům konference představil nový informační systém Sbírkou právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. V neposlední řadě prezentoval první zkušenosti z provozu příslušného informačního systému, zejména

o počtu doposud zveřejněných právních předpisů vč. jejich skladby či o nejčastějších pochybeních při zveřejňování právních předpisů ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

Co rozhoduje o úspěchu v komunálních volbách?

Poslední páteční konferenční blok byl celý věnován komunálním volbám. Na stránkách www.poradnaproobce.cz je připravena specializovaná poradenská podstránka věnovaná komunálním volbám, tématu se věnujeme také na následujících stránkách zpravodaje. Zde přednášeli advokát s právními otázkami souvisejícími s předvolební kampaní, profesor politologie s analýzou, co rozhoduje o úspěchu v komunálních volbách a starostka s praktickou zkušeností s předvolební kampaní.

Jako první se ujal slova Tomáš Auer, právník z KVB advokátní kanceláře. Věnoval se nejčastějším a nejdiskutovanějším právním otázkám spojeným s konáním komunálních voleb a dobou před jejich konáním. Podrobněji rozebral problematiku kandidatury jednotlivých kandidátů a zdůraznil tzv. neslučitelnost funkcí s příklady, kdy se o neslučitelnost jedná a kdy nikoliv. Velkou pozornost vzbudila citace z komentáře zákona o některých přestupcích v souvislosti s katalogem možných hrubých urážek (ke kterým v předvolebním období někdy dochází): „**Podmínkou však je, že tuto osobu urazí hrubě. Skutková podstata již totiž nedopadá na jakoukoliv urážku. Nově je stanoveno, že musí jít o „hrubou“ urážku na cti. K tomu, co však lze považovat za „hrubou“ urážku, nelze zaujmout jednoznačný, paušální závěr. Vždy bude záležet na okolnostech konkrétního případu. Katalog**

do úvahy připadajících hrubých urážek je však poměrně pestrý. Může jít o výrazy typu „parchant“, „coura“, „kretén“ nebo třeba „lidská zřůda“; z prvorepublikové judikatury jsou známy zejména urážky mezi manžely typu „neřáde zdechlý“ (Vážný 6312), „padouchu“ (Vážný 8225) či „kluku zlodějský, kurevnický“ (Vážný 6047). Naopak se lze domnívat, že hrubou urážkou zřejmě nebude např. nesprávné oslovení muže či dámy nebo neoslovení konkrétního jedince jeho vysokoškolským titulem, byť zajisté o projev neúcty jde.“

Profesor Stanislav Balík, vedoucí katedry politologie Masarykovy univerzity Brno, prezentoval data z výzkumu volebního chování v posledních komunálních volbách. Jaké charakteristiky kandidátů ovlivňují jejich šanci na zvolení. Dále se zamyslel nad logikou sestavování kandidátek ve vztahu ke štěpícím liniím v obci.

Praktické zkušenosti s komunálními volbami a předvolební kampaní v Bílině, prezentovala starostka Bíliny Zuzana Schwarz Bařtipánová. Přidala praktický pohled a zkušenosti s přípravou komunálních voleb, volební kampaní i opakováním voleb z důvodu kupčení s hlasy v Bílině.

Sedmá Právní konference přinesla řadu diskusí i neformálních debat zejména na téma výstavby na území obce nebo jak se připravit na komunální volby na podzim letošního roku. Velkým tématem byla rovněž otázka imisí z padajících listů. Středem zájmu se rovněž stala otázka zadávání veřejných zakázek formou design and build, metoda která je složitější na přípravu a administraci, ale může přinést zajímavá řešení jak z technického tak architektonického hlediska. Mimo odborných informací nabídla proběhlá konference účastníkům i možnost setkat se s kolegy a probrat s nimi nejnovější problematiku jejich každodenní práce. Konference ale posloužila i ke krátkému odpočinku, neformálním setkáním a navázání kontaktů. Ostatně není nad sdílení nejen dobré praxe, ale i té špatné se svými kolegy. Hotel Jezerka poskytl veškerý komfort včetně řady sportovního vyžití.

Konference by se nemohla v takto bohatém formátu odehrát bez podpory partnerů. Generálním partnerem VII. právní konference byla společnost CETIN, člen skupiny PPF. Dalšími partnery byly společnosti D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR, EKO-KOM, a. s., EMPEMONT s. r. o., SATUM CZECH s. r. o. Děkuje.

JUDr. Lukáš Váňa, KVB advokátní kancelář
redakčně upraveno

Jste připraveni na komunální volby 2022?

Prezident republiky vyhlásil letošní komunální volby na 23. a 24. září. Je tedy nejvyšší čas činit kroky nezbytné k sestavení a podání kandidátních listin a rozmyslet případnou volební kampaň. Nejdůležitější data zachycuje časová osa.

Kdo může kandidovat?

Osoba, která je státním občanem České republiky (eventuálně jiného členského státu EU, má-li v ČR trvalý či přechodný pobyt), alespoň v druhý den voleb dosáhne věku 18 let, je v den voleb v obci přihlášena k trvalému pobytu a není omezena ve svéprávnosti k výkonu volebního práva a není jí omezena osobní svoboda z důvodu výkonu trestu odnětí svobody.

Na Právní konferenci se na téma přípravy komunálních voleb zaměřil Tomáš Auer, právník z KVB advokátní kanceláře.

Je rovněž možné se kandidatury vzdát, a to písemně nejpozději do 48 hodin před zahájením voleb, prohlášení je nutné doručit příslušnému registračnímu úřadu.

Neslučitelnost funkcí

Neslučitelnost funkcí není překážkou kandidatury, k neslučitelnosti může dojít až v okamžiku zvolení zastupitelem a zákon navíc ponechává dostatečně dlouhou dobu k jejímu odstranění.

Funkce člena zastupitelstva je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce zařazeným do obecního úřadu, stejně tak krajského nebo finančního úřadu, a to za podmínky, že zaměstnanec vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti příslušné obce, nebo za podmínky, že jde o zaměstnance jmenovaného starostou nebo radou obce.

Zastupitelem obce by tak neměl být zaměstnanec obce zařazený do obecního úřadu téže obce či obce, která vykonává působnost vůči této obci (např. ORP, krajského úřadu nebo finančního úřadu).

O slučitelnosti či neslučitelnosti funkcí však rozhoduje primárně zastupitelstvo dané obce. V případě neslučitelnosti funkcí, která nastane dnem zvolení zastupitelem, nevysloví příslušné zastupitelstvo zánik mandátu na ustavujícím zasedání, ale umožní takto zvolenému zastupiteli, aby do 3 dnů po ustavujícím zasedání učinil právní úkon směřující ke skončení pracovního poměru. Pokud člen zastupitelstva obce nepředloží do 3 měsíců po ustavujícím zasedání příslušnému starostovi doklad o tom, že důvod neslučitelnosti funk-

cí pominul, mělo by zastupitelstvo vyslovit zánik mandátu daného zastupitele. Neučiní-li tak, vloží se do věci ředitel krajského úřadu, který v krajním případě může vyslovit zánik mandátu zastupitele. To však nejsou jediné případy neslučitelnosti, některé zvláštní předpisy upravují podmínky kandidatury v komunálních volbách pro některá povolání.

Sestavení a podání kandidátních listin

Kandidátní listinu může podat volební strana, kterou může být registrovaná politická strana nebo politické hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran či hnutí a nezávislých kandidátů.

Kandidátní listina se podává nejpozději 66 dnů přede dnem voleb do 16:00 hodin registračnímu úřadu, jímž je obecní úřad v obcích, v nichž rada obce zřídila alespoň 2 odbory obecního úřadu, jinak v obcích, v nichž je pověřený obecní úřad.

Kandidátů v rámci jedné kandidátní listiny může být nejvýše tolik, kolik činí počet volených zastupitelů. V obcích, kde se má volit 7 a méně zastupitelů, může být uvedeno nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet volených zastupitelů zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů.

Ke kandidátní listině je nezbytné přiložit vlastnoručně podepsané prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popřípadě tyto překážky pominou ke dni voleb do zastupitelstva, a že nedal souhlas k tomu, aby byl uveden na jiné kandidátní listině pro tytéž volby.

Volební kampaň

Zákonná úprava volební kampaně pro komunální volby je velice strohá. Platí, že pro volební kampaň může starosta vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů,

a to nejméně 16 dnů přede dnem voleb. Možnost jejího využívání musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran. Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně, přičemž se na takové bezúplatné plnění nevztahují ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.

Ve dny voleb je pak zakázána jakákoliv volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jejím bezprostředním okolí.

K volební kampani tak lze bezesporu využívat i komunikační média obce (typicky obecní zpravodaje) nebo právnické osoby, které jsou obcí ovládané, avšak s tím limitem, že by zde měla být zachována korektnost a neutralita a všechny volební strany (a kandidáti) mají stejné podmínky pro zveřejňování svých výstupů.

Pravomoc Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí se na komunální volby nevztahuje, volební strany ani nezřizují transparentní bankovní účet.

Počet zastupitelů

Zastupitelstvo je před každými volbami oprávněno stanovit nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb počet členů zastupitelstva na další volební období, přičemž možné rozpětí počtu členů upravuje zákon dle počtu obyvatel obce. Například pro obce do 500 obyvatel (přičemž rozhodující je počet obyvatel k 1. lednu roku, v němž se konají volby) je možný počet 5 až 15 členů, pro obce nad 500 do 3000 obyvatel pak 7 až 15 členů. Počet členů zastupitelstva obce se oznamuje na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení a rovněž i způsobem v místě obvyklým (typicky na webových stránkách). Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu v končícím volebním období.

Obec a okrsková volební komise

Okrsková volební komise je jedním z nejdůležitějších volebních orgánů: Organiza-

ce, školení a další agenda je zajištěna jinými než obecními subjekty (MV, ČSÚ, krajský úřad atd.). Co však musí obec udělat ve vztahu k okrskové volební komisi?

Starosta obce stanovuje s ohledem na počet voličů ve volebním okrsku nejméně 60 dnů přede dnem voleb počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby jejich počet byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná. Kromě toho starosta obce rovněž svolává první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději do 21 dnů přede dnem voleb. Starosta zároveň jmenuje členy okrskové volební komise, pokud není dosaženo minimálního stanoveného počtu členů delegací volebních stran.

Kdo může být členem okrskové volební komise?

Občan ČR či občan EU přihlášený v obci k trvalému či přechodnému pobytu (u cizinců), který v den složení slibu dosáhl nejméně 18 let a u něhož nenastala překážka ve výkonu volebního práva. Zároveň členem okrskové komise nemůže být kandidát pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena.

Členy okrskové volební komise deleguje každá volební strana, a to nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb, není-li tímto postupem dosaženo minimálního počtu členů okrskové volební komise, jmenuje její zbývající členy starosta.

Odměňování členů okrskových volebních komisí

Podle aktuální právní úpravy náleží členům okrskové volební komise odměna ve výši 1800 Kč, místopředsedovi a zapisovateli 2100 Kč a předsedovi 2200 Kč. V případě územně členěných statutárních měst a v hlavním městě Praze se odměna navyšuje o 400 Kč. Stejně tak pro případ souběhu komunálních voleb s volbami senátními se rovněž odměna navyšuje o 400 Kč. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší kromě výše zmíněné odměny i náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise ve výši 43 Kč za hodinu, nejvýše však 340 Kč za jeden den.

připravila KVB advokátní kancelář

Časová osa voleb

VOLEBNÍ OBLASTI

Zastupitelstvo může nejpozději do tohoto data vytvořit více volebních obvodů.

30. červen 2022

PODÁNÍ KANDIDÁTNÍCH LISTIN

Konec lhůty pro podání kandidátních listin příslušnému registračnímu úřadu.

24. srpen 2022

PLAKÁTOVACÍ PLOCHY

Pro volební kampaň starosta může vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to nejméně 16 dnů přede dnem voleb.

8. září 2022

VZDÁNÍ SE KANDIDATURY

Kandidát se může do 48 hodin před zahájením voleb vzdát písemně své kandidatury.

23.–24. září 2022

NÁVRH NA NEPLATNOST

Do 10 dní po vyhlášení výsledků voleb lze podat návrh na neplatnost hlasování, voleb nebo neplatnost volby kandidáta.

10 + 15 dní

ODSTRANĚNÍ NESLUČITELNOSTI

Do tří měsíců po ustavujícím zasedání zastupitelstva by mělo dojít k odstranění neslučitelnosti funkcí.

30. červen 2022

URČENÍ POČTU ZASTUPITELŮ

Nejpozději do tohoto data zastupitelstvo určí počet zastupitelů na příští volební období. Neučiní-li tak, bude volen stejný počet zastupitelů jako v předchozích volbách.

19. červenec 2022 do 16.00 hod.

DELEGACE ZÁSTUPCŮ DO KOMISÍ

Nejpozději do tohoto data může každá volební strana delegovat jednoho člena a jednoho náhradníka okrskové volební komise v každém volebním okrsku.

7. září 2022

OZNÁMENÍ O KONÁNÍ VOLEB

Starosta zveřejní do tohoto data oznámení o době a místě konání voleb v obci.

21. září 2022 do 14.00 hod.

KONÁNÍ VOLEB

Komunální volby se konají v pátek od 14 do 22 hodin a v sobotu od 8 do 14 hodin.

10 dní po vyhlášení výsledků

USTAVUJÍCÍ ZASEDÁNÍ

Ustavující zasedání zastupitelstva se koná do 15 dnů ode dne uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování.

3 měsíce

Z Právní konference 11.–13. května 2022, Seč

Z jednání Národní stálé konference v Litoměřicích

Po dlouhé covidové přestávce opět v běžném prezenčním formátu proběhlo ve dnech 3.–4. května v Litoměřicích jednání Národní stálé konference. Cílem této platformy, která je zřízena pro koordinaci národní úrovně s regiony a územními partnery na základě principu partnerství, je projednávat záležitosti související s implementací územní agendy v rámci fondů EU, Strategie regionálního rozvoje a další aktuální agendu týkající se regionálního rozvoje. Svaz na plenárním jednání NSK zastupovala výkonná ředitelka Radka Vladyková.

První den zasedaly jednotlivé komory – regionální, urbánní (neboli komora ITI – Integrated Territorial Investment) a komora komunitně vedeného místního rozvoje (Community-Led Local Development, CLLD). Komora regionální se věnovala především přípravě nového Akčního plánu SRR ČR 2023–2024 a stavu příprav regionálních akčních plánů (RAP), které budou regionálními konferencemi jednotlivých krajů schváleny před vyhlášením výzev IROP. Hlavními body jednání komory urbánní byl současný stav realizace nástrojů pro podporu městského prostoru ITI a IPRÚ a aktualizace průřezového dokumentu Zásady urbánní politiky, který reflektuje trendy v oblasti urbánního rozvoje. V Dohodě o partnerství je pro nástroje ITI v programovém období 2021–2027 alokováno více než 2 146 mil. EUR. Zástupci MMR představili Implementační plán Konceptce Smart Cities, který byl předložen vládě ČR. Mezi jeho opatření patří např. podpora projektové přípravy, vytvoření nového programu aplikovaného výzkumu pro potřeby rozvoje území TA ČR na rok 2024 nebo podpora demonstrativních

projektů 5G, jejichž první výzva se připravuje již v roce 2022.

Komora komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) diskutovala přípravu na implementaci nástroje CLLD v programovém období 2021–2027, zejména schvalování koncepčních částí strategií CLLD předložené jednotlivými MAS. Pro nové programové období je certifikováno celkem 180 MAS, které nyní připravují akční plány, jejichž schvalování se očekává v následujících týdnech. Druhý den NSK proběhlo plenární zasedání, kde zazněly závěry z jednotlivých komor z předchozího dne. Byl rámcově představen stav schvalování Dohody o partnerství a programů pro programové období 2021–2027 a rovněž programy přeshraniční spolupráce, které jsou významným nástrojem rozvoje příslušných regionů.

Živá diskuse proběhla při projednání aktuálního stavu implementace Národního plánu obnovy. Svaz měst a obcí a územní partneři vznášeli dotazy směřované na náměstka ministra průmyslu a obchodu Mariána Piechu týkající se ohrožení čerpání Národního plánu obnovy kvůli neplnění milníků a reforem, ke kterým se Česká repub-

lika sama zavázala. Dále padly připomínky týkající se uznatelnosti DPH, která není v řadě již vyhlášených výzev uznatelným nákladem, nejednotnosti metodik a implementace pravidla DNSH (Do No Significant Harm). Výkonná ředitelka Radka Vladyková uvedla, že současný stav Národního plánu obnovy velmi komplikuje projektovou přípravu měst a obcí, které vkládají finanční prostředky ze svých rozpočtů do přípravy projektů aniž by měly jistotu, že výzvy v rámci NPO budou vyhlášeny a projekty budou moci být realizovány.

Národní stálá konference na návrh územních partnerů přijala usnesení, ve kterém vyjadřuje znepokojení nad stavem implementace Národního plánu obnovy kvůli problémům s plněním milníků a reforem a žádá Ministerstvo průmyslu a obchodu, jako hlavního koordinátora NPO, a jednotlivá ministerstva, aby činila potřebné kroky k realizaci schválených reforem a investic, aby prostředky alokované pro Českou republiku byly v plné míře využity.

Mgr. Gabriela Hůlková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů

Každý obyvatel ČR vytrídil loni skoro 72 kilogramů odpadu. To je o 5 kg více než v roce 2020

Češi loni v třídících systémech obcí a měst vytrídili více než 766 tisíc tun využitelných odpadů, z toho téměř 55 % tvořily obaly. V přepočtu na jednoho obyvatele to znamená, že každý Čech v průměru vytrídil skoro 72 kilogramů papíru, plastů, skla, kovů a nápojových kartonů. Navzdory pokračující pandemii koronaviru tak lidé v roce 2021 vytrídili meziročně o 7,5 % odpadů více. Vyplývá to ze statistik, které Svazu poskytla Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM.

22,5 kg papíru, 16,8 kilogramu plastu, 16,8 kilogramu kovů, 15,2 kilogramu skla a necelý půlkilogram nápojových kartonů – tolik odpadů vytrídil v průměru každý obyvatel ČR za rok 2021. K největšímu nárůstu došlo u tříděných kovů. Každý z nás jich vytrídil v průměru o 3,2 kilogramu více než v roce 2020.

„U množství vytríděných kovů sehrály velkou roli tzv. vícekomoditní sběry. Velké množství obcí umožnilo sběr kovů ve směsi s plastem, případně ve směsi s plastem a ná-

pojovým kartonem dohromady. Na přidání samostatné nádoby na kovy nebo další tříděné komodity nemívají obce často dostatek prostoru,“ vysvětlil Pavel Drahovzal, místopředseda Svazu.

Díky tomuto způsobu sběru je třídění kovů dostupnější pro stále více obyvatel ČR. Ke konci roku 2021 tak bylo k dispozici již okolo 119 tisíc nádob určených pro sběr této komodity. I pro další tříděné komodity je v ČR díky dalšímu zahušťování sběrné sítě dostatek nádob.

S tříděným odpadem nemusí lidé chodit daleko

Lidé mohou v ČR třídít odpady do více než 678 tisíc barevných kontejnerů a menších nádob v ulicích i přímo u rodinných domů. Za poslední dekádu je množství barevných nádob na tříděný odpad téměř trojnásobné. Pro občany je tak třídění odpadů stále dostupnější – průměrná docházková vzdálenost se od roku 2012 zkrátila o 13 metrů na současných 89 metrů!

Zejména v některých menších obcích ČR je nádobový sběr ještě doplněn, nebo zcela nahrazen sběrem pytlovým. Pytle se nejčastěji využívají pro sběr plastů, papíru, nápojových kartonů, případně kovových obalů. V ČR mohou lidé třídit odpady také prostřednictvím sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu surovin.

Nejvíce odpadu třídí lidé ve středně velkých obcích

Pokud bychom měli říct, v jakých obcích lidé třídí odpady nejlépe, je to v obcích od 4 tisíc do 10 tisíc obyvatel. V nich každý obyvatel loni vytrídil v průměru téměř 90 kilogramů odpadu. Rezervy má třídění naopak v největších městech nad 100 tisíc obyvatel, kde se výtěžnost na obyvatele loni pohybovala jen kolem 57 kilogramů.

Nejlépe se loni třídilo v Olomouckém kraji

Srovnáme-li množství tříděných odpadů v jednotlivých krajích ČR, pak došlo loni

k zajímavé situaci. Na prvních příčkách zůstávají staronoví aktéři, ale změnilo se pořadí. Olomoucký kraj se z druhého místa protřídil s průměrnou výtěžností bezmála 90 kilogramů tříděného odpadu na obyvatele na zlatou pozici. Na druhé místo tak odsunul vítěze z roku 2020, Kraj Vysočina (86,4 kg/obyv.). Třetí příčku obhájil Královohradecký kraj (81,9 kg/obyv.).

Systémy sběru tříděných odpadů si nastavují přímo města a obce

Obce a města ČR se intenzivně snaží zlepšovat systémy nakládání s odpady dlouhodobě. Konkrétní nastavení systému pro sběr tříděných odpadů z papíru, plastů, skla, kovů a případně i dalších komodit je plně v kompetenci jednotlivých měst a obcí. Záleží tedy především na jejich možnostech a jejich rozhodnutí. V poslední době jsou v obcích zaváděny i tzv. vícekomoditní nádobové sběry, kdy lze sbírat například kovy s plasty do žlutých kontejnerů, dotřídí se následně dle jednotlivých frakcí na třídící lince. Tato možnost je

využívána zejména v lokalitách, kde není prostor na přidání samostatné nádoby na kovy, a zároveň je na to nastaven systém dalšího dotřídění u úpravců odpadů.

V obcích se třídí také další komunální odpady jako bioodpady, textil a i jiné složky, jako jsou třeba objemný odpad, oleje, stavební odpady, elektrozařízení, baterie atd. „Na obce jsou novým odpadovým zákonem klade se cíle v oblasti nakládání s odpady, zejména nutnost zajistit vytrídění min. 50 % komunálních odpadů a do roku 2035 min. 70 %, jejichž splnění je náročným úkolem pro všechny obce bez rozdílu velikosti. Což není jen o investicích a provozně-organizačních opatřeních, ale i o nutnosti nastavit legislativní pravidla vůči výrobcům a distributorům většiny tříděných odpadů (kromě obalů např. i tiskoviny, letáky aj.), aby se více podíleli na systému třídění, který v současnosti namísto nich musí významně spolufinancovat místní samosprávy, aby občanům zajistily jednoduchý a přehledný systém třídění odpadů,“ uvedl místopředseda Svazu Pavel Drahovzal.

Zdroj: EKO-KOM, a. s.

Konference ISSS 2022 aneb Hradec Králové opět ožil informatikou

Ve dnech 16. až 17. května tohoto roku se v Hradci Králové opět konala jedna z největších konferencí věnovaná informatice. Program byl jako každoročně nabitý skvělými tématy ze všech oblastí informatiky – každý si mohl přijít na své – příznivci digitalizace, kyberbezpečnosti či spisových služeb a dalších témat. A jako každoročně se v Hradci Králové při této příležitosti konalo zasedání svazové Komise pro informatiku za účasti zástupců Komise Rady Asociace krajů ČR pro informatiku se zástupci z řad poslanců a vládních představitelů. A že diskuse byla opravdu přínosná, o tom se dočtete v dalších řádcích.

Hradec Králové již po dvacáté čtvrté ožil v květnových dnech Konferencí ISSS. Zahájení bylo velkolepé – zúčastnilo se jej se svou zdravicí více jak 15 významných osobností nejen z řad politiků, ale i vysoce hodnocených odborníků. Velký sál Konferenčního centra ALDIS tak byl bez nadsázky nacpaný k prasknutí. Následu-

jící program konference rovněž nepokulhával a věnoval se snad všemu, co by vás mohlo v souvislosti s informatikou napadnout – elektronizaci, digitalizaci, kyberbezpečnosti, digitálním technickým mapám, cestovnímu ruchu a eTuristovi, spisové službě a atestaci, portálovým řešením, cloudům, digitálním archivům

a spoustě dalšího. Prostě pro jednoho návštěvníka nebylo v lidských silách si napsat vše, co by chtěl, takže je skvělé, že si řadu prezentací lze prohlédnout i na webových stránkách konference.

A jak bývá zvykem, v rámci prvního dne konference se v podvečerních hodinách konalo **uzavřené zasedání Komise pro informatiku** spolu se zástupci Komise Rady Asociace krajů ČR pro informatiku za účasti vládních představitelů a poslanců. Musíme říci, že tentokrát se setkání nadmíru vydařilo. Naše pozvání přijal Ivan Bartoš, místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj, jeho náměstek Ondřej Profant, poslankyně Věra Kovářová a poslanec Robert Stržínek a samozřejmě nechyběla ani Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu, která se digitalizaci intenzivně věnuje. Mezi zásadní témata, jež byla diskutována, patřila digitalizace na úrovni obcí, kyberbezpečnost a informovanost obcí v souvislosti s kybernetickými hrozbami, a v neposlední řadě i digitalizace stavebnictví v souvislosti s rekodifikací stavebního práva. Diskuse to byla velice živá a dlužno dodat, že přístup místopředsedy vlády

Ivana Bartošová velice aktivní. Členové obou komisí pozitivně ocenili jeho přímou a věcnou komunikaci, osvětlení dalších směrů činnosti jeho rezortu i výměnu názorů k jednotlivým otázkám.

V druhém dni konference byl připraven ve spolupráci se svazovou komisí a Komisí

Komise pro informatiku na ISSS

Rady Asociace krajů ČR pro informatiku samostatný blok, který uváděl zástupce naší komise Pavel Rous spolu se zástupcem tzv. krajánek Petrem Pavlincem. Hosty připraveného bloku byli zástupci Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva vnitra, Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost, Ministerstva průmyslu a obchodu, Správy základních registrů a řada dalších velice významných hostů. Hlavními tématy byly dotační tituly IROP 2021–2027, elektronizace služeb veřejné správy, portálová řešení a komunikační infrastruktura. Zlatým hřebem celého bloku pak bylo sdílení praktických zkušeností z rozsáhlého bezpečnostního incidentu, k němuž došlo v březnu tohoto roku v Městské části Praha 5. Pro ty, kterým by tato medializovaná událost unikla, pouze stručně připomeneme, že ve večerních hodinách v pondělí 14. 3. 2022 bylo Městskou částí Praha 5 detekováno nestandardní výkonové zatížení jednoho z poštovních serverů a následně byla zjištěna ztráta e-mailové komunikace. Diagnostikou byl zjištěn šifrovací útok a následující den v brzkých ranních hodinách byly vypnuty síťové aktivní prvky a úřad přestal poskytovat služby. Vystala nutnost převedení nezbytné agendy na jiné městské úřady a nezbylo, než se situací rychle, pružně a efektivně vypořádat. Městská část Praha 5 se s tímto „černým Petrem“, kterého si nechtěně „vytáhla“, vypořádala bez větších ztrát a v důsledku toho i připravili případovou studii, na níž se aktivně podílel člen naší komise Pavel Rous, v níž popisují své postupy a která by mohla sloužit jako příklad pro ostatní.

Ostatně téma krizového scénáře pro tyto chvíle bylo velice hojně diskutováno v rámci naší komise pro informatiku a mj. členka naší komise, zástupkyně Ostravy Pavlína Durasová, a já ji musím zmínit, byť se konference nezúčastnila, ale není zasedání komise, na kterém by nebyla, se podílela v minulosti na mnoha připomínkách

k tzv. černému scénáři, tj. scénáři pro chvíle, kdy mnoha „ajtákům“ v hlavě naběhne pomyslné „ups“ a chopí se baterky a běží k serverovně. A právě tyto časté diskuse v rámci komise a vychytávání různých chybek přispívají k připravenosti pro „ostrovní“ akci. Je tedy vidět, že i s ohledem na současnou geopolitickou situaci by Komise pro informatiku neměla v těchto svých

diskuzích a snahách polevovat a měla by vytvořit „krizový scénář“.

Součástí konference bylo i vyhlášení výsledků celostátního kola soutěže Zlatý erb za rok 2022, již poskytl svou záštitu i Svaz – viz rubrika Soutěže, str. 31. Nelze ale ani zde nezmínit, že v kategorii měst se umístil Cheb a v kategoriích obcí Mnetěš z okresu Litoměřice. Obě municipality jsou mnohaletí členové Svazu a zástupce města Cheb, vedoucí odboru informatiky Martin Trnka, o němž budeme dále mluvit, i členem Komise pro informatiku. Musíme zmínit i ocenění místopředsedy vlády pro digitalizaci za nejlepší turistickou prezentaci, které získalo mj. město Mariánské Lázně. Že byla konkurence velká, o tom není pochyb – soutěže se účastnilo 422 měst, obcí a dalších subjektů.

Mluvíme-li o Martinu Trnkovi, mluvíme také o **Osobnosti eGovernmentu 2022**. Asi všichni z oblasti eGovernmentu znají Magazín Egovernment a tento již posedmé ocenil ty, kteří se svou prací zasloužili o posun elektronizace veřejné správy. Počátkem května t. r. v Nové budově Národního muzea v Praze došlo k vyhlášení výsledků této soutěže a bylo opravdu co slavit. A představte si, že se začíná zvedat i podíl žen, jež jsou navrženy na ocenění – z celkového počtu nominací bylo 28 % žen! Kategorii za celkový přínos, tj. cenu, která je udělována osobnosti, která vykazuje aktivity výrazně nad rámec své funkce a dlouhodobě a díky nimž došlo k posunu elektronizace veřejné správy získal Roman Vrba, ředitel odbo-

ru eGovernmentu MV ČR, častý host na zasedáních Komise pro informatiku. Nás ale nejvíce zajímá kategorie měst a kategorie obcí. A právě v kategorii měst se na prvním místě umístil Martin Trnka, vedoucí odboru informatiky Městské úřadu Cheb. Jeho počín v činnosti na studii proveditelnosti v rámci výzvy č. 28 IROP, kterou následně Odbor hlavního architekta MV ČR vyhodnotil jako vzor pro ostatní žadatele, či jeho iniciace projektu portálu občana v Chebu zaslouží ocenění. Za kategorií obcí si cenu nejvyšší odnesl Petr Loučka, tajemník Městské části Praha 17, původní vedoucí odboru IT, jenž byl jedním z hybných sil zprovoznění hlasovacího a konferenčního systému, díky kterému došlo ke zkvalitnění a zprůhlednění zasedání zastupitelstva i samotného procesu hlasování.

Práce informatiků málokdy bývá vidět na prvním pohled. Vlastně je to taková mravenčí práce, která – pokud všechno funguje – s nikým nelomcuje, ale navenek jednoznačně prokazuje, že ta starostka či ten starosta má skvělý IT tým, díky kterému jsou občané přehledně informováni, mohou si snadno vyřídit věci na dálku, objednat se na konkrétní termín a využívat výdobytků 22. století v oblasti elektronizace a digitalizace veřejné správy. A na druhé straně, že úřad může fungovat plynule, rychle a efektivně. Proto všem IT odborníkům veliké díky a hodně sil a štěstí do další práce.

A nyní už zpět ke konferenci ISSS. Podrobnější informace z konference včetně prezentací k jednotlivým tématům lze získat na webových stránkách konference www.issc.cz. Samozřejmě, pokud byste měli jakékoliv podněty z této oblasti či dotazy, lze je směřovat prostřednictvím garantky pro tuto oblast Aleny Klimtové ke Komisi pro informatiku – e-mailové spojení je snadné: klimtova@smocr.cz. Nezbyvá, než se těšit na příští rok a Komise pro informatiku: pracuj takhle skvěle i nadále!

Mgr. Alena Klimtová
Legislativní a právní sekce

Adaptace krajiny na budoucí podmínky

Celostátní síť pro venkov ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem uspořádala ve dnech 12. a 13. dubna 2022 XXII. konferenci pozemkových úprav 2022 s podtitulem „Adaptace krajiny na budoucí podmínky“. Svaz zde byl zastoupen a přednesl také svou aktuální pozici k pozemkovým úpravám.

Nejaktuálnější výzvou současné doby je dlouhodobé zadržení a efektivní využití vody v krajině, a protipovodňová i proti-erozní ochrana. Novou orientací jejich hlavních cílů a struktury finančních prostředků vynakládaných na jednotlivá opatření reagují Státní pozemkový úřad a Program pro rozvoj venkova na současnou klimatickou situaci a předpovědi jejího dalšího vývoje. Cílem má být vyvážený vztah mezi zachováním přírodních zdrojů při současné podpoře udržitelného zemědělství. K již vyhozené situaci způsobené klimatickými změnami se přidává tlak na pokud možno co největší potravinovou soběstačnost a omezení závislosti na dovozu potravin, což je nový aspekt, který do debaty vnesla současná ukrajinská krize.

Svaz měst a obcí byl na konferenci zastoupen jednak předsedou Komory obcí a starostou obce Velký Osek Pavlem Drahovzalem, který pozdravil účastníky a upozornil na důležitost realizace pozemkových úprav z pohledu samospráv, a dále starostkou obce Sudice Olgou Dočkalovou, členkou Komise pro životní prostředí, která před-

stavila zkušenosti starostek a starostů při realizaci pozemkových úprav v praxi. Dále na konferenci představila novou pozici Svazu s návrhy k řešení problémových momentů spojených s realizací pozemkových úprav v praxi.

A čeho se dotýkala diskuze v rámci konference? Chronicky známý, ale stále zjevnější nedostatek pracovních kapacit na jednotlivých pozemkových úřadech, způsobený jednak odchodem externích specialistů do jiných odvětví např. z finančních důvodů či odchody do důchodu, je jedním z důvodů dlouze se táhnoucích realizací pozemkových úprav a je potřeba ho aktivně řešit. Rozhodně však nepomůže avizované zeštíhlení státního aparátu o 25 % zaměstnanců. V případě SPÚ by to v současné situaci mohlo mít fatální následky na průběh pozemkových úprav v ČR.

Naopak pozitivním signálem je informace, že byl v posledních dvou letech navýšen výrazně rozpočet SPÚ. Na letošní rok je přislíbeno 2,4 mld. Kč, což pomůže ke spuštění dalších pozemkových úprav v obcích a realizaci projektů společných zařízení a projekční činnosti.

Diskuze se dále dotkla funkčnosti protiero-erzní vyhlášky, z pohledu účelnosti by měla tato vyhláška splňovat funkci posilující preventivní opatření, aby k událostem vůbec nedošlo. Namísto toho zde přistupuje k řešení a restrikcím až po druhé opakované události, kdy jsou napáchány značné škody.

Starostové si jsou i přes dlouhou dobu realizace pozemkových úprav a různé komplikace dobře vědomi náročnosti práce oblastních pozemkových úřadů a zpracovatelů pozemkových úprav a jejich nasazení, trpělivost a vstřícnost s jednáním s jejich občany velmi oceňují a váží si jich. Ve fázi zpracovávání komplexních pozemkových úprav je to totiž především o komunikaci s lidmi, která může být často velmi náročná, to starostové dobře znají ze své každodenní praxe.

Více informací o konferenci a také některé z prezentací najdete na webu Ministerstva zemědělství: XXII. konference pozemkových úprav 2022 (Venkov, eAGRI).

*Ing. Olga Dočkalová, starostka obce Sudice
Mgr. Monika Štěpánová, Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů Svazu*

POZEMKOVÉ ÚPRAVY z pohledu Svazu měst a obcí České republiky Identifikace problémů a nástin možných řešení

Zcela principiální a neopominutelné pro provádění komplexních či částečných pozemkových úprav je dle Svazu měst a obcí ČR zajištění dlouhodobě stabilních a dostatečných finančních zdrojů, a to jak z evropských prostředků prostřednictvím Společné zemědělské politiky, tak z národních zdrojů, a dále personálních kapacit projektantů (zpracovatelů dokumentací) a zhotovitelů. Dále SMO ČR upozorňuje na následující problémy a navrhuje tato řešení:

Zahájení pozemkových úprav

Pozemkové úpravy zahajuje stát prostřednictvím SPÚ pouze v minimu případů. Optimální variantou totiž je, pokud požádá o zahájení PÚ starosta obce, vzhledem k náročnosti komunikace v místě. K tomu je ovšem nutný souhlas vlastníků pozemků minimálně 50 % zemědělské půdy, který je v mnoha případech blokován ze strany zemědělských podniků nebo drobných vlastníků z důvodů obav z ukončení platnosti pachtovních smluv a časté nejasnosti kolem vlastnictví některých pozemků. SMO ČR navrhuje rozpracovat ve spolupráci s MZe a MŽP souhrn motivačních či restriktivních opatření, která by usnadnila vstup ostatních subjektů do procesu pozemkových úprav. Obec by přitom měla být vždy účastníkem pozemkových úprav s hlasovacím právem ve Sboru zástupců, a to i v případech, kdy je ve Sboru zástupců převaha zemědělských podniků či jiných subjektů.

Nastavení podmínek směny pozemků pro realizaci PÚ

Na SMO ČR se obrací obce, které jsou vystaveny situaci nevýhodných směn pozemků při realizaci pozemkových úprav. Ne- ní výjimkou, kdy směnou za méně hodnotný pozemek či m- křad je požadován ekvivalent 1,3–1,5násobku plochy v kvalit- ní zemědělské půdě ve vyšší bonitě nebo na významně lepším místě. Tento postup je nepochopitelný a v rozporu s defino- vanými cíli národních strategických dokumentů, jako je Česko 2030 a aktuálně navrhovaný *Přehled aktuálně navržených opat- ření a doporučení pro implementační plán ČR 2030 na léta 2022+* či z nutnosti podpory zelených opatření, jak je definuje Evrops- ké komise pro financování ze zdrojů Společné zemědělské po- litiky. SMO ČR tedy požaduje, aby směny pozemků pro reali- zaci společných zařízení, jako jsou opatření na hospodaření s vodou v krajině (např. zadržování vody), byly realizovány v principu vyrovnané reciprocity, tj. 1:1, a nebyly zneužívány

státem ke směnám nevýhodným pro místní samosprávu, je-li tím státní orgány vystavují představitele obcí možnému trestněprávnímu postihu a možnému protichůdnému „ochrannému“ jednání ze strany řady subjektů včetně veřejnosti a kontrolních orgánů.

Procesní úprava

V momentě procesu příprav pozemkových úprav, kdy jsou vyřešeny stížnosti a úřad dojde k závěru, že je vše připraveno ke schválení, vystaví SPÚ finální návrh na úřední desce a na obecním úřadě (po dobu 30 dnů). Následuje setkání vlastníků, kde mohou být rozporovány poslední detaily. Pokud souhlasí 60% vlastníků výměry pozemků s finálním návrhem, proces realizace může začít. Ovšem v případě, kdy k tomuto formálnímu souhlasu nedojde, je zde velké riziko, že letitá práce a přípravy vyjdou nazmar. **SMO ČR navrhuje procesní změnu v těchto případech zavedením institutu souhlasu fikcí do určité lhůty, např. 60 dnů, pokud se nevyjádří nikdo ze zúčastněných proti finálnímu návrhu.**

Tato pozice SMO ČR vznikla na základě jednání Pracovní skupiny Venkov, zemědělství, lesnictví SMO ČR v období od 1/2021 do 1/2022, při zohlednění informací obdržených z MZe, SPÚ a z některých PÚ.

Realizace pozemkových úprav

Podle SMO ČR naprosto zásadním problémem pozemkových úprav je velmi dlouhá doba celého procesu jejich realizace, od přípravy až po realizaci schválených společných opatření proběhne nejméně až 10 let i více. Z interní rešerše obcí a rozhovorů s místními pozemkovými úřady vyplývá, že kromě dostatečného finančního zajištění je zásadním problémem kapacita pozemkových úřadů a nedostatek kvalifikovaných pracovníků. **Vzhledem k urgentnosti realizace opatření z důvodu klimatických změn a s nimi spojených očekávaných následků a hrozeb SMO ČR požaduje, aby obce či dobrovolné svazky obcí byly zapojeny do procesu přípravy a realizace již dříve schválených opatření, a to tak, aby obce a dobrovolné svazky obcí byly realizátory opatření hrazených primárně z finančních prostředků určených pro pozemkové úpravy poskytnutých státem či jinými veřejnoprávními institucemi.**

Příprava nových dotací na podporu integrace Ukrajinců s dočasnou ochranou na lokální úrovni

Ministerstvo vnitra vyhlásilo na začátku dubna 2022 dotační program na podporu adaptace a integrace osob s dočasnou ochranou z Ukrajiny. Do již uzavřených výzev obdrželo řadu velmi kvalitních projektů nejen statutárních měst, ale i velmi malých obcí. Projekty se citlivě zaměřují na okamžitou pomoc válečným uprchlíkům z Ukrajiny (např. ustanovení koordinátora integrace, podpora jazykových kurzů ČJ, organizace humanitární pomoci, psychologická pomoc), ale i na dlouhodobější integraci (např. příměstské tábory s výukou ČJ jako součást přípravy cílové skupiny na vstup do školy v září, sociální a právní poradenství, podpora mateřských center a společné aktivity včetně zapojení míst-

ních). Výhodou řady žadatelů byla realizace obdobných projektů v oblasti integrace cizinců již od roku 2008, ale nepřekvapivě převažují projekty naprosto nových žadatelů, kteří jsou velmi vítáni.

Vzhledem k tomu, že se podařilo zajistit další finanční prostředky a první kolo dotačního programu je považováno za úspěšné, padlo rozhodnutí připravit, na základě zpětné vazby a vyhodnocení, **nový upravený dotační program**, který by měl být vyhlášen nejpozději během července 2022. Bude ještě více zjednodušeno podávání žádostí o dotaci. Zůstane možnost proplatit prokazatelné náklady a aktivity i zpětně (až do 24. února 2022), ukončení

k 31. prosinci 2022 a zaměření na držitele dočasné ochrany z Ukrajiny. Žádost o případné rozšíření projektu si budou moci podat i realizátoři předchozích dotací. Po vyhlášení dotačního programu plánuje Ministerstvo vnitra ČR opět informovat potenciální žadatele, a to prostřednictvím svazových mediálních kanálů, ale také Center na podporu integrace cizinců, nestátních neziskových organizací a dalších aktérů. Aktuální informace je vždy možné průběžně sledovat na webových stránkách ministerstva v rubrice Nabídky a zakázky → Dotační tituly → Cizinci.

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky

Uprchlíká situace očima měst a obcí

V pořadí třetí „Hodinka regionálního rozvoje SMO ČR“ byla zaměřena na téma více než aktuální: uprchlickou krizi pohledem obcí a měst. Samosprávy jsou nuceny řešit každodenní realitu uprchlíků a právě jejich postřehy, zkušenosti a podněty byly základem tohoto setkání.

Aktuální situace na Ukrajině se postupně promítla téměř do všech oblastí života v ČR. O to více se pak dotkla přímo měst a obcí, do nichž proudí uprchlíci a hledají způsob, jak se zde usadit nebo alespoň přežít nějakou dobu, než se budou moci

případně vrátit do svých domovů. Jedna ze zásadních zkušeností, kterou zmínili všichni přítomní zástupci samospráv, je **nutnost koordinace a systematickosti aktivit směřujících k řešení situace uprchlíků**. Jak zmínil Jakub Rychtec-

ký, náměstek primátora Pardubic, řeší-li se věci chaoticky a nahodile, vzniká prostor pro dezinformace či zneužívání tíživé situace uprchlíků. Zásadní je podle něj rovněž to, aby přijatá opatření co nejméně narušila běžný chod města. Pocítí-li místní

obyvatelé, že se kvůli nové situaci budou muset něčeho vzdát či něco strpět, nelze od nich očekávat dlouhodobou podporu a pochopení. V Pardubicích se mj. osvědčilo vytvoření centrálního informačního bodu na radnici a **zapojení stávajících, již usazených ukrajinských komunit**, která díky potřebným kontaktům a znalosti prostředí hlavně zpočátku velmi pomohla. Zmínil rovněž nutnost zhodnotit, na co jako stát či společnost máme kapacitu, co jsme schopni ještě zvládnout a co nikoliv.

Starosta Svitav David Šimek se podělil o zkušenost s **rozdělením rolí a činností a jejich přiřazením konkrétním subjektům**, které se jim pak mohou naplno věnovat (např. charita – potravinová sbírka, Český červený kříž – šatník, nemocnice – nonstop telefonní linka s ukrajinsky hovořícím lékařem). Vyhnuli se tak situacím, kdy v dobré vůli „všichni dělají všechno“, ale aktivity nejsou zajištěny koordinovaně a v plné šíři. Rovněž zdůraznil nutnost připravit se na nový školní rok a zajistit prostory, pedagogy či vybavení. Ocenil práci ministerstva školství v oblasti začleňování žáků, vidí zde však i další prostor pro podporu ze strany státu.

Velmi zajímavý projekt představil starosta obce Tetín Matěj Hlavatý: v obci připravili **praktického průvodce pro začlenění do běžného života** včetně jazykových kurzů; vše probíhá jak fyzicky, tak i online. Ukázal tak, že i menší obce mohou aktivně

pomoci se začleněním nově příchozích obyvatel.

Všichni hosté – zástupci obcí a měst měli příležitost vyjádřit se k stále aktuálnější otázce tzv. relokací, tedy potenciálních přesunů uprchlíků mezi kraji/městy a obcemi. Podle zástupce Pardubic Rychteckého je logičtější, aby se lidé usazovali v lokalitách, kde spíše získají práci či místa pro děti ve škole a snáze se tak integrují. Nelze vše ponechat na několika městech/lokalitách, kde je nyní soustředěno nejvíce uprchlíků. Vidí zde klíčovou roli státu, který ve spolupráci s územními partnery musí hledat dlouhodobé řešení. Šimek předpokládá, že do budoucna budou nutné přesuny uprchlíků více do území. V Tetíně informovali uprchlíky v tom smyslu, že pro ně v obci mají místa ve škole i možnost zaměstnání a bude pro ně tedy lepší zde zůstat. V této souvislosti rovněž zaznělo, že český venkov je velmi dobré místo pro život a v tomto duchu je možné uprchlíky motivovat k přesunu do regionů. Jejich vnímání venkova je spojeno s realitou na Ukrajině, kde se venkovské oblasti často potýkají s mnoha problémy (odloučenost, zhoršené socioekonomické podmínky, nedostatek služeb či pracovních příležitostí apod.).

V rámci panelové diskuse se zástupci státní správy i neziskového sektoru vyjadřovali k možnostem řešení uprchlické vlny v dlouhodobé perspektivě. Reflektovali čerstvý

materiál vlády „Stanovení strategických priorit vlády ČR ke zvládnutí uprchlické vlny“ z 13. 4., k jehož naplnění aktuálně vznikají pracovní skupiny zaměřené na jednotlivá témata, například školství. Svaz má v těchto pracovních skupinách také své zástupce. V přípravě jsou informace k dotačním titulům vhodným pro řešení uprchlické krize. Nezisková organizace SIMI (Sdružení pro integraci a migraci) informovala o manuálu pro obce k otázkám integrace, který vydala v loňském roce a aktuálně je upravován, aby reflektoval potřeby související s akutní krizí.

Na závěr nelze než zopakovat, že města a obce jsou, podobně jako v případě epidemie covid-19, zásadními aktéry současné situace a uprchlická vlna se jich bytostně dotýká. Dle svých možností a kapacit se snaží s nečekaným vývojem vypořádat, pomáhají lidem, kteří to potřebují, a zároveň musí zvládat i svůj běžný chod. Významnou roli sehrává i neziskový sektor, který rovněž zajišťuje řadu služeb a na svou úlohu by neměl zapomenout ani stát, jehož podpora je v některých oblastech nezastupitelná. Počáteční spontánní solidarita občanů není nekonečná a nyní je nutno, aby na řadu přišla dlouhodobá systematická řešení s nezbytným vyčleněním finančních prostředků či metodickou podporou.

*Ing. Barbora Láníčková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Svaz se úspěšně etabloval v dalších možnostech poskytování vzdělávání

Svaz byl osloven s nabídkou vzdělávací činnosti na půdě Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v oblasti druhého cyklu předmětu Státní správa a samospráva ve studijním oboru Archivnictví a pomocné vědy historické pro magisterské studium. Legislativní a právní sekce se pod taktovkou výkonné ředitelky Svazu Radky Vladykové této nabídky chopila s radostí a považila ji jako výzvu. Připravila cyklus přednášek pro celý semestr i se závěrečným otestováním získaných znalostí.

Kdo měl kdykoliv v životě možnost vyučovat, moc dobře ví, že není snadné žáky či studenty zaujmout, a to bez ohledu na věk. Vyvolat v nich zájem o probíranou materii, natož ukotvit v jejich paměti základní sdělované informace. Proto, když byl Svaz s touto nabídkou osloven, zavládlo mezi námi nadšení a chuť zdolat tuto výzvu, ale současně i mírné obavy, které se však mávnutím proutku rozplývaly v dálce. Důvodem bylo mj. i neuvěřitelné souznění nás, vyučujících, a studentů, kteří bez nadsázky bažili po praktických informacích, o sdělení zkušeností, o faktické příklady.

Přednášky byly v rámci celého semestru věnovány mnoha oblastem, se kterými se územní samosprávné celky setkávají – školství, doprava, kultura, cestovní ruch, financování, sociální věci a zdravotnictví, bezpečnost, životní prostředí nebo, a nikoliv v poslední řadě, digitalizace a ochrana osobních údajů. Obecný základ veřejné správy studentům přednášela Radka Vladyková a následně jsme si dle svých jednotlivých gescí převzali témata v Legislativní a právní sekci. V oblasti dopravy a školství přednášel Martin Pikous, mj. i aktivní zástupitel, v oblasti financová-

ní, kultury, cestovního ruchu a digitalizace se představila Alena Klimtová, rovněž aktivní zastupitelka, oblast životního prostředí byla doménou Tomáše Soboty a oblast sociálních věcí, zdravotnictví a bezpečnosti Claudie Varhol.

Ve výuce jsme se snažili vždy svá témata uvádět v systému od obecného ke konkrétnímu a výklad jsme propojovali s příklady z praxe – nelze říci, že pouze tzv. best practice, neboť svět není jen růžový, ale naše přesvědčení nás vede k tomu, že je nutné uvést i takové příklady, kdy se něco nepovedlo, a analyzovat, proč se tak stalo,

aby ostatní některé chyby nenásledovali a vyvarovali se jich. Zrovna taková diskuse byla se studenty vedena například na téma dluhové brzdy obcí či k stanovení plánu odpadového hospodářství, poplatku z odpadu nebo nastavení veřejně prospěšných prací. Závěrem bylo se studenty provedeno krátké shrnutí probrané látky a studenti byli podrobeni poměrně náročnému testu. Pravidlo „těžko na cvičišti, lehký na bojišti“ tak bylo proměněno v realitu a dlužno dodat, že dokázali zodpovědět i složité a rafinované „právnícké“ otázky (a že jsme si dali na těch svých klikatých otázkách a ještě klikatějších odpovědích záležet).

Vzdělávání je činnost, která je s právníčnou plně propojena. Právník nikdy nekončí své vzdělávání, protože se ve své profesi musí učit celý život. Právo není nikdy pevně dáno, není neměnné. Což ostatně v obcích a městech víte nejlépe, neboť v České republice se pohybujeme v „legislativ-

ní smršti“ neustále. A toto jsme se snažili vštípit i studentům – nikdy se nepřestávejte vzdělávat. Vzdělaný člověk tvoří vzdělanou společnost. Vzdělaná společnost má možnost posouvat svou úroveň žití. Vzdělaná obec je úspěšná obec. Vzdělané město je atraktivní město pro život. Není ostuda nevědět, je ostuda neptat se a nezjišťovat – a to se tedy studenti opravdu nestyděli a mnohdy jsme byli podrobeni palbě velice konkrétních otázek.

Co říci závěrem? Možnost, která se nám nabídla v oblasti vysokoškolského školství, jsme využili na maximum. Získali jsme tím zkušenost a dle reakcí (i když samochvála smrdí) jsme obstáli. Pevně doufáme, že Svaz se tak bude dále etablovat na poli vzdělávání a poskytovat velice podstatné vědomosti, zkušenosti a poznat-

ky i nadále ve všech oblastech vzdělávání. Ostatně, velice úspěšný projekt Svazu, jenž znáte pod názvem ESO, toho je již nějaký pátek důkazem.

*Alena Klimtová, Claudia Varhol,
Martin Pikous, Tomáš Sobota
Legislativní a právní sekce*

Přednášející se studenty

Nové programové období 2021–2027 evropských fondů bylo odstartováno

Evropská komise schválila Dohodu o partnerství, čímž byla oficiálně zahájena implementace evropských fondů programového období 2021–2027. Schválení Dohody slavnostně 24. května oznámili ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš a komisařka pro regionální rozvoj a reformy Elisa Ferreira na konferenci Politika soudržnosti v kontextu českého předsednictví a příležitosti v evropských fondech. Česká republika je teprve šestou zemí EU, která má Dohodu o partnerství schválenou. Zároveň bylo oznámeno schválení prvního operačního programu, kterým je Operační program Technická pomoc.

Dohoda o partnerství je zastřešující dokument, který nastavuje podmínky intervence z evropských fondů. Definuje strategii a investiční priority, pro které se rozhodl příslušný členský stát, a uvádí seznam programů, které chce realizovat, stejně jako indikaci roční finanční alokace pro jednotlivé programy.

Pro Českou republiku je připraveno více než 550 mld. Kč, které budou moci být investovány do rozvoje regionů, konkurenceschopnosti, inovací, budování infrastruktury i řešení sociálních otázek a zlepšení životního prostředí České republiky. Všechny operační programy se intenzívně připravují na vyhlášení výzev v druhé polovině roku 2022, jakmile také jejich programové dokumenty budou oficiálně schváleny, což by mělo být nejpozději do července.

Programové období 2021–2027 se připravuje již několik let a Svaz je od počátku intenzívně zapojen do vyjednávání a nastavení podmínek pro čerpání jednotlivých

operačních programů. Navíc k tradičním operačním programům kohezní politiky jsou k dispozici i nové nástroje – Národní plán obnovy, Modernizační fond, které navíc přinášejí až 341 mld. Kč. Balík peněz, který je možné v následujících letech pro Českou republiku využít, je tedy rekordní. Čerpání těchto prostředků je však také spjato s řadou nových podmínek, které reagují na aktuální globální výzvy, jako je změna klimatu, posílení konkurenceschopnosti Evropy a jejich regionů, stárnutí populace, dopady pandemie covid-19 v podobě ekonomické krize apod. V kontextu aktuálních událostí souvisejících s válkou na Ukrajině, probíhající uprchlickou vlnou, vysokou inflací, zvyšováním cen energií a dalších komodit bude opravdu velkou výzvou nejen pro Českou republiku tyto prostředky využít.

Pro obce a města, na které zmíněné výzvy dopadají v celé tíži, nebude lehké připravovat projekty dostatečně rychle, za splnění řady podmínek programů a při nedostatku jak finančních, tak personál-

ních kapacit. Svaz a jeho zástupci situaci samospráv nepřetržitě připomínají všem řídicím orgánům a apelují na to, aby podmínky pro čerpání byly v co největší míře nastaveny vůči samosprávám příznivě tak, aby je mohly využít pro svůj rozvoj a rozvoj celé České republiky. Kancelář Svazu je připravena učinit maximum, aby prostřednictvím dalšího vyjednávání, zprostředkování informací o situaci v území a informováním o možnostech EU fondů pro samosprávy tento těžký úkol obcím a městům ulehčila.

Odpolední program konference se již plně věnoval představení jednotlivých operačních programů, především připravovaným výzvám pro samosprávy (první odpolední blok), jejichž doslova smršť můžeme čekat již v 2. polovině roku 2022. Celý záznam konference můžete ze záznamu zhlédnout na webových stránkách dotace.EU.

*Mgr. Gabriela Hůlková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Jak na dostupnost a udržitelnost bydlení? Využití územních plánů s regulačními prvky

Jednou ze základních podmínek plynulého doplňování bytového fondu, a tím i zajištění dostupnosti bydlení ve městě či obci, je zajištění vhodných pozemků pro bytovou výstavbu. Tohle je současně i jeden z významných cílů územního plánování.

Nastavení běžných územních plánů obvykle tento úkol plní pouze v kvantitativním slova smyslu. Tj. zajišťuje či garantuje plochy, nikoliv však další nutné detailní podmínky výstavby (parcelace, detailní objemová regulace, připojení jednotlivých pozemků na infrastrukturu atd.), které teprve vedou přímo ke koordinované výstavbě jednotlivých stavebníků. Výsledkem bývá ekonomicky neefektivní výstavba bez kvalitních veřejných prostranství, odpovídající občanské vybavenosti i systému zelených prvků a rekreačních ploch. Taková zástavba bývá nevhodná z hlediska energetické náročnosti (nekompaktní, nezapojená, tj. s větším podílem ochlazovaných ploch), nevytváří dostatečně příznivé podmínky pro životní prostředí (nedostatečná modrozelená infrastruktura), hospodárny rozvoj (neefektivní využití technické a dopravní infrastruktury) ani pro společenskou soudržnost (snížená orientace a srozumitelnost prostředí).

Aby územně-plánovací dokumentace poskytla všem účastníkům výstavby přehlednější podmínky a lepší garance budoucího charakteru prostředí, je na plochách určených pro bytovou výstavbu nutné stanovit podrobnější podmínky budoucí zástavby. Zpravidla se jedná o vymezení veřejných prostranství (uliční čáry), stanovení jejich charakteru (zpevněná x nezpevněná, či společenská x rekreační) a stanovení podrobnějších podmínek výstavby (výška a hloubka zástavění, koeficient hrubých podlažních ploch, detailní objem či koordinace zástavby atp.). Takové podrobnější podmínky využití území náleží v systému našeho územního plánování regulačním plánům (§ 61–74 stavebního zákona) a běžné územní plány je nesmí obsahovat.

Vzhledem k tomu, že pořízení regulačních plánů je pro řadu obcí časově i finančně náročné a zejména u malých obcí je pořizování takovéto dvojí dokumenta-

ce značnou administrativní, organizační i finanční zátěží, objevila se v novele stavebního zákona platné od 1. 1. 2018 nově možnost pořídit tzv. územní plán s prvky regulačního plánu (§ 43 odst. 3 SZ). Tato podrobnější úprava může být zpracována pro celý územní plán nebo jeho dílčí části (upravuje § 13, odst. 2 novelizované vyhl. č. 500/2006), a to v podrobnějším měřítku, než je měřítko samotného ÚP (zpravidla v měřítku katastrální mapy). Typicky se tento typ podrobnější regulace může uplatnit při formování principů zástavby rozvojových či transformačních ploch, či obecně tam, kde lze očekávat největší potřebu koordinace budoucí zástavby. U menších obcí je možné zpracovat v uvedeném režimu celý intravilán obce, která tak získá v rámci jednoho projednání účinný nástroj koordinace vlastního rozvoje.

Regulační prvky územního plánu jsou rozšířením pravidel pro výstavbu s cílem zajistit udržitelný rozvoj obce i jejího architektonického rázu a měly by být výsledkem transparentního dialogu mezi veřejnou správou, občany i investory. Regulace území určeného k rezidenční výstavbě pak ovlivňuje i charakter bydlení na tomto území.

Prostorová regulace zástavby (mj. výšková regulace, poměr rodinných a bytových domů, struktura zástavby, definice uliční čáry, vzdálenost staveb od hranic pozemků a k jiným stavbám apod.) může zásadně ovlivnit charakter rezidenční výstavby, a to i na pozemcích, které nejsou v majetku obce. I proto je územní plán s regulačními prvky velmi účinným nástrojem naplňování veřejného zájmu. Typ rezidenční výstavby zásadně ovlivňuje nejen charakter a kvalitu fyzického prostoru (výstavby), ale také sociodemografickou skladbu obyvatel, kteří ho užívají. Hmotově prostorové regulativy totiž sekundárně (prostřednictvím ekonomické rentability rezidenční výstavby) ovliv-

ňují charakter (velikost, kvalitu, uspořádání) bytových jednotek, který předjímá, a tím i typy domácností, které je budou využívat. Současně sociální a demografická struktura obyvatel bezprostředně determinuje sociální a ekonomickou udržitelnost lokality regulované prostřednictvím územního plánu.

Regulace území spojená s územním plánem má potenciál posílit společenskou atraktivitu prostředí tím, že do jisté míry může ovlivnit charakter komunitního života v dané lokalitě. Současně omezuje vznik monofunkčních a sociálně nedostatečně diversifikovaných území, pozitivně ovlivňuje urbanistickou a architektonickou kvalitu lokality, na niž mj. závisí i její budoucí ekonomická a sociální udržitelnost. Územní plán s regulačními prvky kromě zlepšení kvality výsledné výstavby rovněž zjednodušuje a ztransparentňuje schvalovací procesy. To vede ke zrychlení rezidenční výstavby bez negativních dopadů na udržitelnost města.

Závěrem je potřeba upozornit, že projednání územního plánu s regulačními prvky má svoje specifika, plynoucí z větší podrobnosti (§ 52 odst. 2 SZ). Rovněž skutečnost, že je územní plán zpracováván touto formou, musí být uvedena již v rozhodnutí zastupitelstva o pořízení ÚP. Proto je dobré se s touto verzí přípravy ÚP seznámit již v okamžiku příprav na pořízení nového ÚP.

Více podrobností o opatřeních na podporu dostupnosti a udržitelnosti bydlení je možné najít v brožurě *Dostupné a udržitelné bydlení ve strategických plánech sídel – výběr klíčových zjištění a souvislostí*. Brožura je zveřejněna na webové stránce Svazu sekci „publikace“ pod heslem „Zajímá vás otázka dostupného a udržitelného bydlení?“.

Michal Kohout
Fakulta architektury ČVUT v Praze

- Možnost členských obcí využití služeb až pětkrát ročně zdarma
- Více než 3000 aktuálních právních rad
- Využívá již více než 3000 obcí
- Každá členská obec Svazu má přístupy až pro 11 osob
- Automatické dokumenty – systém chytrých vzorů
- www.poradnaproobce.cz

Hospodaření obce a jeho kontrola

Blíží se datum 30. 6., což je nejzazší termín, do kterého by zastupitelstvo obce mělo projednat závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok a přijmout opatření k nápravě nedostatků. Jedná se o jednu z forem kontroly hospodaření obce, což je téma, kterému se následující řádky budou věnovat.

S hospodařením obcí a povinnostmi, které je třeba při správě obecního majetku dodržovat, neoddělitelně souvisí i jejich kontrola. Provádění kontrol je bezpochyby jedním ze základních předpokladů pro řádné a efektivní hospodaření s obecním majetkem. Kontrolu hospodaření obcí lze rozdělit na vnitřní, prováděnou obcí a jejími orgány, a na vnější, kterou provádějí nezávislé subjekty, stojící vně obce.

Vnitřní kontrola

Za obecný kontrolní orgán je možné považovat radu obce, případně komise coby její iniciativní a poradní orgány. Důležité postavení rady coby výkonného orgánu obce v procesu kontroly souvisí s její rolí zřizovatele vůči organizačním složkám a příspěvkovým organizacím obce. Velmi důležitými kontrolními orgány jsou rovněž výbory coby poradní a iniciativní kolektivní orgány zastupitelstva obce. Zvláštní postavení zaujímají zejména finanční výbor a kontrolní výbor. Ty musí zastupitelstvo zřídit přímo ze zákona.

Finanční výbor má ze zákona povinnost kontrolovat hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Finanční výbor je dále povinen plnit jakékoliv další úkoly, které mu zastupitelstvo uloží.

Kontrolní výbor má ze zákona povinnost kontrolovat, jak se plní usnesení zastupitelstva a rady obce a kontrolovat dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Kontrolní výbor je dále povinen plnit další kontrolní úkoly, které mu zastupitelstvo uloží.

Finanční i kontrolní výbor vyhotovují z kontrolní zprávy. Ty obsahují, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy na opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápisy se předkládají zastupitelstvu, na jehož rozhodnutí závisí, zda se z kontrol vyvodí nějaké důsledky či opatření. Samotnému finančnímu nebo kontrolnímu výbo-

ru rozhodovací pravomoc k ukládání opatření nepřísluší. Praktický rozdíl mezi předmětem kontroly prováděné finančním, nebo kontrolním výborem lze shledat především ve skutečnosti, že cílem kontrolního výboru je kontrola zejména z pohledu zákonnosti, v případě finančního výboru ale též i z pohledu hospodárnosti a účelnosti. Navzdory tomuto teoretickému rozlišení dochází v praxi mnohdy k situacím, že se činnosti kontrolního a finančního výboru překrývají.

V souvislosti s vnitřní kontrolou je třeba rovněž zmínit zákon o finanční kontrole (zákon č. 320/2001 Sb.), který obcím stanovuje povinnost zavést vnitřní kontrolní systém hospodaření s veřejnými prostředky. Jeho prvky jsou jednak řídicí kontrola, zahrnující finanční kontrolu zajišťovanou odpovědnými vedoucími zaměstnanci při přípravě operací před jejich schválením, a jednak interní audit. Ten přezkoumává a vyhodnocuje přiměřenost a účinnost řídicí kontroly při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání, vyúčtování a prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

Vnější kontrola

Stěžejním právním předpisem pro vnější kontrolu hospodaření obcí je zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (zákon č. 420/2004 Sb.), na základě kterého mají obce povinnost své hospodaření podrobit každoroční kontrole. Podle volby obce je možný přezkum buď příslušným krajským úřadem, nebo zvoleným auditorem či auditorskou společností. Za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok odpovídá starosta.

Výsledkem přezkumu hospodaření, který mj. zkoumá hospodaření a nakládání s majetkem obce, a to včetně zákonnosti jednotlivých majetkoprávních jednání, je zpráva o výsledcích přezkoumání hospodaření.

Ta mj. obsahuje popis zjištěných chyb a nedostatků včetně uvedení povinností, které nebyly dodrženy.

Formu vnější kontroly ve vztahu k rozhodování o majetkoprávních jednáních představuje i dozor ze strany státu prostřednictvím dozorové pravomoci Ministerstva vnitra nad obsahem usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí v samostatné působnosti. S dozorovou pravomocí souvisí i pravomoc Ministerstva vnitra kontrolovat výkon samostatné působnosti obcí. Při kontrole se zjišťuje, zda orgány obcí při výkonu samostatné působnosti dodržují zákony a jiné právní předpisy. Základní rozdíl mezi dozorem a kontrolou spočívá v tom, že zatímco předmětem dozoru je zákonnost konkrétního usnesení orgánu obce (například usnesení o uzavření kupní smlouvy), předmětem kontroly je prostě plnění povinností stanovených zákonem, a to bez jakékoliv nutné vazby na konkrétní usnesení orgánu obce (například zda bylo zasedání zastupitelstva svoláno řádným způsobem). Při této kontrole je však možné hodnotit jen soulad jednání obce s předpisy práva veřejného, nikoli práva soukromého (nelze například posuzovat porušení povinností podle občanského zákoníku či zákoníku práce).

Formou vnější kontroly je i oprávnění státního zastupitelství podat v případě smlouvy o převodu vlastnictví návrh na zahájení občanského soudního řízení o neplatnost smlouvy v případech, kdy při jejím uzavírání nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků.

Závěrem je třeba zmínit i obecný kontrolní mechanismus v podobě kontroly vykonávané občany, a to přímo prostřednictvím zákona o obcích (zejména prostřednictvím práv občana uvedených v § 16 zákona o obcích) nebo prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb.).

*JUDr. Václav Chmelík
advokát*

Vybrané dotazy

Praktických otázek spojených s problematikou některé formy kontroly hospodaření obce by se našla celá řada. Některé z nich jsme pro vás vybrali.

■ ***Jaký dopad má pro obec neschválení závěrečného účtu obce zastupitelstvem obce?***

Zastupitelstvo obce musí projednat závěrečný účet obce a zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok na zasedání zastupitelstva obce společně nejpozději do 30. června následujícího roku. Neprojednáním závěrečného účtu se obec dopouští porušení zákona o obcích, avšak tento zákon nespojuje s nedodržením této povinnosti žádné sankce.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů stanovuje, že návrh závěrečného účtu musí být nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednání v zastupitelstvu zveřejněn vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na jeho úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Nesplnění této publikační povinnosti je přestupkem, za který lze uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč.

■ ***Může obec nebo dobrovolný svazek obcí připomínkovat zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření?***

Ano, obec nebo dobrovolný svazek obcí mohou kontrolujícímu subjektu zaslat ke zprávě své stanovisko, které je poté třeba ke zprávě přiložit. Stanovisko je nutné doručit do 15 pracovních dnů ode dne předání návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření.

■ ***Musí být výrok auditora, který provádí audit obce, projednán i ve finančním výboru?***

Zákon o obcích se věnuje auditu resp. přezkoumání hospodaření obce v ustanovení § 42 a rovněž odkazuje na zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Projednání závěrečné zprávy se týká ustanovení § 11 tohoto zákona, které uvádí, že kontrolor pověřený řízením přezkoumání projedná zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření se starostou a předá mu její stejnopis. V současné době tedy neexistuje zákonná povinnost projednávat zprávu či výrok auditora či kontrolora přezkoumávajícího hospodaření obce ve finančním výboru. To pochopitelně nebrání tomu, aby se těmito dokumenty finanční výbor

v rámci plnění svých zákonných úkolů zabýval.

■ ***Lze nahradit interní audit kontrolní komitou zajišťovanou kontrolním nebo finančním výborem na základě směrnice vydané radou obce?***

Vzhledem k povaze a činnosti kontrolního výboru je možné, aby kontrolní výbor činnost útvaru interního auditu vykonával. Jinými slovy pověření kontrolního výboru činností, která spočívá v plnění funkce útvaru interního auditu, lze považovat za jiné dostatečné opatření. Vzhledem k tomu, že kontrolní výbor je jako jakýkoliv jiný výbor zvláštním orgánem zastupitelstva obce, k provádění kontroly podle zákona o finanční kontrole je nutné pověřením zastupitelstvem obce. Rada obce nemá pravomoc kontrolní výbor úkolovat. Obce s méně jak 15 000 obyvateli mohou nahradit funkci útvaru interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření, tedy i pověřením kontrolního výboru. V takovém případě zajišťují průběžné sledování a hodnocení účinnosti těchto opatření. V případě, že opatření nejsou dostatečná, je obec povinna bez zbytečného odkladu útvary interního auditu zřídit.

■ ***Musí kontrola hospodaření příspěvkové organizace obcí probíhat každý rok? Dle jakého právního předpisu?***

Musí. Povinnost obce provádět kontrolu hospodaření příspěvkových organizací stanoví jak zákon o finanční kontrole, tak i zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Průběh této kontroly mimo jiné upravuje zákon o kontrole. Uvedené právní předpisy stanoví, kdo a jakým způsobem kontrolu provádí, zároveň nepřipouští alternativní způsob provedení kontrolní činnosti (jako je tomu např. v případě přezkumu hospodaření obcí, které podle zákona o obcích může provést jak krajský úřad, tak i auditor). Podle zákona o finanční kontrole by kontrola měla probíhat v podstatě stále, obec je jakožto zřizovatel současně povinna prověřovat přiměřenost a účinnost nastaveného systému finanční kontroly a pravidelně, nejméně jednou ročně, jeho hodnocení. Z toho lze dovozovat, že kontrola hospodaření příspěvkové organizace musí být skutečně prováděna nejméně jednou ročně.

JUDr. Václav Chmelík

Václav Chmelík je specialista na právo územní samosprávy. Ve své praxi se zabývá zejména právem územních samosprávných celků s důrazem na zákon o obcích a na další pro každodenní chod obce nezbytné zákony a právem závazkovým. Bohatě zkušenosti s problémy územních samosprávných celků získal a nadále je i aktivně rozšiřuje v rámci Poradny pro obce.

Znalosti a zkušenosti z oblasti práva územních samosprávných celků sám využívá jako člen zastupitelstva a rady obce Rosice.

Mimo jiné publikační činnosti je spoluautorem úspěšné publikace „Zákon o obcích. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2019“.

■ ***Může kontrolní výbor kontrolovat průběh zadávání veřejných zakázek obcí?***

Obec musí při zadávání veřejné zakázky postupovat zejména v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Zadávání veřejných zakázek je výkonem samostatné působnosti. Kontrolní výbor kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. Z uvedeného vyplývá, že kontrolní výbor může kontrolovat průběh zadávání veřejné zakázky obce coby zadavatele.

*odpovědi na dotazy zpracovala
KVB advokátní kancelář*

Připomínkujeme

V květnu jsme připomínkovali především:

Návrh zákona o zvláštních postupech v oblasti územního plánování a stavebního řádu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, za Svaz připomínkuje Martin Pikous

Navrhovaná právní úprava stanovuje zvláštní postupy v oblasti územního plánování a stavebního řádu, a to s ohledem na akutní potřebu zajištění bydlení nebo ubytování a případně dalších staveb související veřejné infrastruktury v návaznosti na zvýšení počtu osob s pobytem v České republice v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny. Jedná se o speciální právní úpravu ke stavebnímu zákonu, přičemž se počítá s aplikací stavebního zákona včetně prováděcích právních předpisů i souvisejících právních předpisů, s výjimkou postupů a požadavků upravených speciálně v navrhované právní úpravě.

Svaz upozornil na některé nedostatky a možné legislativní i věcné problémy. Návrh je v některých bodech až příliš stručný, hrozí výkladové nejasnosti, které by snahu o zrychlení stavebního procesu činily kontraproduktivní. Některé instituty navrhované úpravy jsou skutečně razantní a vyžadují detailnější diskusi. V některých případech doporučil zachovat stávající legislativní úpravu a zaměřit se spíše na její zefektivnění metodickou pomocí dotčeným orgánům.

Návrh zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí)

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, za Svaz připomínkuje Ivona Mottlová

Návrh představuje procesní integraci na úseku ochrany životního prostředí a zavádí jednotné environmentální povolení ve formě závazného stanoviska [tzv. jednotné (environmentální) stanovisko = JES], a to pro všechny záměry povolované podle stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb.) – ať už jde o záměry vyžadující EIA nebo záměry ostatní.

Svaz upozornil, že z uvedeného zákona není zřejmý vztah jednotného závazného stanoviska dle zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů a koordinovaného závazného stanoviska dle nově navrhovaného znění § 176 stavebního zákona. Rovněž rozporoval nastavené lhůty. Požadoval upřesnění některých pojmů a posun nabytí účinnosti tak, aby byla v souladu s účinností nového stavebního zákona.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, a některé další související zákony

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, za Svaz připomínkuje Ivona Mottlová

Návrh předkládaného zákona byl zpracován na základě programového prohlášení vlády, v němž se vláda zavázala v oblasti územního plánování a stavebního řádu předložit novelu nového stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon) tak, aby bylo zajištěno rychlé, transparentní a digitální a občanovi blízké stavební řízení.

Předkládaná úprava stavebního zákona zahrnuje zejména změnu systému stavební správy a s tím související úpravu kompetence jednotlivých stupňů stavební správy a související procesní změny povolování stavebních záměrů.

Svaz vyjádřil zásadní nesouhlas s vymezením obecních stavebních úřadů dle předloženého návrhu zákona. Svaz požaduje, aby v nezměněném rozsahu zůstaly zachovány stavební úřady na obcích s rozšířenou působností, obcích s pověřeným obecním úřadem a o zachování stavebních úřadů na obcích se základní působností byla vedena diskuse v území. Současně Svaz navrhl možnost přesunu územního plánování do samostatné působnosti, pokud o přesunu rozhodne zastupitelstvo obce.

O dalším vývoji budeme podrobně informovat v následujícím čísle.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol

Svaz nebyl zařazen mezi povinná připomínková místa, přesto zaslal k novele zásadní připomínku.

Novela zavádí možnost dřívějšího odchodu do starobního důchodu pro osoby vykonávající práce v náročných profesích, přičemž se jedná o profese zařazené do 4. kategorie rizika a navíc o osoby vykonávající práci zdravotnických záchranářů s odůvodněním, že jsou tyto pracovníci vystaveni zvýšené psychické zátěži. Shodným způsobem jsou velké psychické i fyzické zátěže vystaveni také strážníci obecních a městských policí a měla by se jich tak uvedená právní úprava rovněž týkat. Debaty k nutnosti legislativní změny týkající se možnosti dřívějšího odchodu pro strážníky probíhaly již v minulém volebním období a příslušná právní úprava již byla v rámci legislativního procesu schválena, avšak z důvodu nesjednocení s jinými předpisy nenabyde účinnosti. Svaz navrhl, aby strážníci městských a obecních policí byli zařazeni do skupiny profesí, které mají na možnost dřívějšího odchodu do důchodu nárok, a to analogicky k jiným rizikovým zaměstnáním.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon

Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu, na Svazu připomínkuje Tomáš Sobota

Cílem navrhované úpravy je reagovat na současnou energetickou situaci vyvolanou válečným konfliktem na Ukrajině. Je třeba bezodkladně přijmout opatření v oblasti zásobníků plynu s cílem posílit energetickou bezpečnost a soběstačnost České republiky. V oblasti elektroenergetiky návrh upravuje zejména ustanovení týkající se institutu dodavatele poslední instance (DPI) a vedení Energetického regulačního úřadu. Navrhují se také opatření na podporu rozvoje obnovitelných zdrojů energie, zejména opatření pro zjednodušení povolovacích procesů podporovaných zdrojů energie. V návaznosti na ukončení dodávek některých dodavatelů energie v ČR a na přechod značného množství zákazníků do režimu dodavatele poslední instance jsou navrhována opatření na úpravu režimu DPI.

Svaz navrhl, že by bylo vhodné zakotvit institut DPI i pro zákazníky s odběrem nad 630 MWh. Při ukončení činnosti jejich dodavatele zůstávají naprosto bezprizorní a situace ukazuje, že pro takové zákazníky je téměř nemožné zajistit dodávky nutné pro jejich provoz. Tyto odběry mívají i instituce zajišťující nezbytné veřejné služby.

Svaz rovněž upozornil, že panuje obava, že umožněním výstavby fotovoltaických panelů s výkonem do 50 kW bez stavebního povolení či ohlášení by se municipality vzdaly možnosti ovlivňovat výstavbu na ploše okolo 300 m² (nikoli v důvodové zprávě uváděných 150 m² – to by platilo při výkonu 20 kW), což už zřejmě neodpovídá ostatním „drobným stavbám“.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech, ve znění vyhlášky č. 20/2020 Sb.
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů
- Návrh nařízení vlády o stanovení výše prostředků státního rozpočtu určených pro poskytnutí finančních kompenzací nepřímých nákladů pro odvětví, u kterých bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi skleníkových plynů do cen elektřiny, za rok 2021
- Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2021

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Řízení před správními soudy:**přezkum zákonnosti a ústavnosti krizového opatření a vyhlášení nouzového stavu; překročení základních materiálních a procedurálních limitů**

Správní soud může v rámci posouzení zákonnosti a ústavnosti krizového opatření vydaného vládou v době nouzového stavu, které je právním předpisem sui generis a k němuž je tudíž oprávněn na základě čl. 95 odst. 1 Ústavy, posoudit rovněž zákonnost, resp. ústavnost vyhlášení samotného nouzového stavu, neboť trvání nouzového stavu (jeho řádné vyhlášení či prodloužení) je skutečnost, která zakládá kompetenci vlády k vydání takového krizového opatření. Při tomto postupu soud přezkoumává, nejen zda byl nouzový stav formálně vyhlášen, ale rovněž zda nebyly překročeny základní materiální a procedurální limity, které k jeho vyhlášení či prodloužení stanoví ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Při takovém přezkumu ale soud postupuje zdrženlivě, a to s ohledem na široký prostor pro politické uvážení vlády a Poslanecké sněmovny a s respektem k primární kontrolní úloze Poslanecké sněmovny; omezí se tedy na eliminaci závažných porušení materiálních a procedurálních podmínek, příp. zneužití institutu nouzového stavu.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2021, čj. 8 A 26/2021-42)

Volby:**aktivní procesní legitimace; nezvolený kandidát na poslance; neplatnost volby**

Nezvolený kandidát na poslance ve volbách do Poslanecké sněmovny nemá aktivní procesní legitimaci k tomu, aby se mohl přímo domáhat svého zvolení. Jako občan zapsaný do stálého seznamu se může podle § 90 odst. 1 s. ř. s. domáhat pouze neplatnosti volby jiných kandidátů, a to v tom volebním kraji, kde uplatnil své aktivní volební právo.

(Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2021, čj. Vol 205/2021-13)

Ochrana životního prostředí: posuzování vlivů záměru na životní prostředí; ověřovací závazné stanovisko; verifikační stanovisko

I. Je-li již ve fázi posuzování vlivů záměru na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, známo, že navazující povolování záměru, jeho realizace, případně i uvedení do užívání bude probíhat po částech či etapách, je žádoucí, aby takové členění či etapizace byly součástí posouzení.

II. Účelem ověřovacího závazného stanoviska podle čl. II bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, bylo ověření, že stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí vydané podle předchozí právní úpravy vyhovuje aktuálním zákonným požadavkům, nikoliv však, že je aktuální.

III. Verifikační závazné stanovisko podle § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. coherence stamp), ověřuje shodu záměru, o němž má být vedeno navazující řízení, se záměrem, pro nějž bylo vydáno stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí, nikoliv však aktuálnost takového stanoviska.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2021, čj. 1 As 236/2018-86)

Kompetenční spory:**příspěvková organizace poskytující sociální služby; nevrchnostenská správa; soukromoprávní povaha vztahu mezi****příjemcem a poskytovatelem sociální služby**

I. Příspěvková organizace poskytující sociální služby na základě oprávnění dle § 78 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je právnickou osobou veřejného práva, která vykonává nevrchnostenskou správu prostředky soukromého práva.

II. Vztah mezi příjemcem a poskytovatelem sociální služby dle § 91 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je soukromoprávní.

(Podle usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 30. 11. 2021, čj. Konf 17/2020-15)

Územní plánování:**podmíněně přípustné využití ploch**

Textová část územního plánu může stanovit též podmíněně přípustné využití ploch [bod I. odst. 1 písm. f) přílohy 7 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění od 1. 1. 2013]. Podmíněně přípustné využití ploch nemůže územní plán stanovit zcela libovolně. Tyto podmínky musí mít návaznost na problematiku územního plánování [§ 43 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění do 31. 12. 2017]. Nelze však říci, že by podmínky nesměly obsahovat nic, co jinak obecně spadá do nižší úrovně územně plánovací dokumentace (např. napojení staveb na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, včetně splaškové kanalizace, jako kritérium výjimečné přípustnosti realizace staveb pro rodinné bydlení v plochách určených primárně pro rekreační využití).

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, čj. 10 As 139/2021-53)

Zdroj: Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Předsednictvo Komory obcí, 5. května 2022, Velký Osek

Předsednictvo Komory obcí na svém zasedání ve Velkém Oseku projednalo materiály na připravované jednání Předsednictva

Svazu. Zaměřilo se zejména na novelu stavebního zákona, která byla předložena do meziresortního připomínkového řízení. Přítomní se shodli, že by měla doznat ještě zásadních změn dle požadavků a potřeb v území. Dále se diskutoval návrh zákona o cestovním ruchu, kolem kterého je v současnosti řada nejasností. Řešilo se místo konání nadcházejícího Sněmu, který tentokrát proběhne na Moravě, přičemž při výběru místa by měla být zohledněna cenová nabídka. Dále se otevřela otázka budoucnosti linky 156 obecní policie. Členové se shodli, že číslo by mělo být zachováno, ale nikoli jako tísňové, aby s tím obce neměly spojeny finanční náklady. Co se týče otázky úpravy zákona o obecním zřízení, důležité je posílení kompetencí starostů v době vyhlášení krizových stavů. Dalším tématem byla soutěž Vesnice roku, kdy je problematický termín vyhlášení pouze pár dní před komunálními volbami. Zmíněna byla také novelizace vodního zákona v souvislosti s kauzou Bečva.

Dalšího dne jednání se zúčastnil zástupce České pošty Miroslav Štěpán, ředitel divize státní poštovní služ-

by, a jeho kolegyně Pavla Nešpůrková. Přednesli informace o pobočkové síti České pošty, službách Balíkovny a projektu Pošta Partner. Aktuálně se řeší otázka úhrady univerzální služby. Úpravu cen za projekt Pošta Partner mají v úmyslu učinit od 1. 1. 2023, zejména se uvažuje o zvýšení úhrad ve variabilní částce za operace. Členové Předsednictva Komory obcí upozornili na podfinancování pracovníků Pošty Partner. Zástupci České pošty mají v úmyslu o těchto záležitostech s obcemi dále komunikovat a nalézt vhodný model.

Legislativní komise, 11. května 2022, Pardubice

Legislativní komise se sešla ke svému jednání v reprezentativních prostorách historického sálu pardubické radnice, odkud někteří členové dále pokračovali na Právní konferenci Svazu, která se konala v nedaleké Seči. Prvním z bodů jednání byl evergreen – novela stavebního zákona. Členové komise byli seznámeni s konečným zněním připomínek, které Svaz k novele uplatnil. Na plodnou diskusi k tomuto tématu navázal zástupce MV, který přítomným představil návrh nové koncepce pověřených obecních úřadů. I k tomuto bodu následovala bohatá diskuse. Dle sdělení zástupce MV bude návrh předmětem dalších jednání mezi ministerstvem a územními samosprávami. Členové komise dále diskutovali nad novelou zákona č. 106/1999 Sb., k níž byla uplatněna výjimka

Pronajměte 5m² nejlepšímu nájemníkovi na světě

Je tichý, pravidelně platí a stačí mu jen kousek vaší parcely s dobrou dostupností. Dejte nám vědět na pplbox.cz

PPL®
PROFESSIONAL PARCEL LOGISTIC

A Partner of **DHL**

z meziresortního připomínkového řízení. Předmětem jednání byl i návrh zákona o ochraně oznamovatelů, který byl členům zaslán k uplatnění připomínek. Legislativní komise v rámci svého jednání řešila rovněž změnu v obsazení komise a navrhla Předsednictvu Svazu jmenovat členem s právem hlasovacím starostu Vladimíra Tancíka z Otice na místo odstoupivší starostky Lucie Potůčkové z Mladých Buků. Členové Legislativní komise dlouze projednávali problematiku uprchlické krize a její dopady v území. V závěru jednání se komise věnovala možné úpravě vodního zákona ve vztahu k financování vodohospodářské infrastruktury a podnětům k novele zákona o obcích.

Předsednictvo Svazu, 12. května 2022, Seč

NE institucionální změně stavebního zákona, ANO zefektivnění zadávání veřejných zakázek a NE nekontrolovatelnému růstu cen energií, to jsou zásadní výstupy Svazu. Předsednictvo se na svém zasedání během VII. právní konference na Seči vyjádřilo k řadě současných palčivých problémů, které obce a města trápí. Legislativní úpravy **stavebního zákona** byly opět jedním z hlavních témat. Předsednictvo potvrdilo stále svůj postoj, který trvá na zachování stavebních úřadů na obcích s rozšířenou působností a na obcích s pověřeným úřadem. Svaz apeluje na vládu, aby i u menších stavebních úřadů respektovala konkrétní situaci v území. Při rozhodování o zrušení stavebního úřadu nelze vycházet pouze z teoreticky nastavených kritérií, ale je nutné vzít v potaz personální, finanční a prostorové kapacity nejen u úřadu rušeného, ale i u úřadu převíjajícího. Bez takto provedené řádné analýzy nebude nově navrhovaná soustava plnit cíle zrychlení stavebního řízení. Rovněž tím není plněno programové prohlášení vlády, které uvádí: „...zachováme stavební úřady na místní úrovni, kde rozhodují se znalostí prostředí.“ Svaz již při projednávání návrhu stavebního zákona, který byl schválen v minulém volebním období, upozorňoval, že bez dohody v území nelze naplnit cíle nového stavebního zákona, kterým je zjednodušení a zejména zrychlení stavebního řízení. Při nastavení počtu stavebních úřadů je nutné respektovat specifické podmínky v daném území, o němž má být rozhodováno, a současně je nutné vést dialog s územními samosprávami v místě. Je nutné respektovat přirozené hranice spádovosti a obslužnosti a kapacity úřadů, které by měly případně převzít agendu rušených SÚ. Správné nastavení všech procesů je klíčovou podmínkou pro úspěšnou a efektivní aplikaci nového stavebního zákona v praxi. „*Ani vyhodnocení nákladů a výnosů nepovažujeme ve zprávě v souvislosti se změnou struktury stavebních úřadů za dostatečné. Zejména nejsou podrobně identifikovány dopady do rozpočtů územních samosprávných celků v souvis-*

losti se zaváděním digitalizace a případným přesunem stavebních úřadů,“ uvedl Lukl.

Svaz dlouhodobě upozorňuje, že pro naplnění cílů rekodifikace stavebního práva je nutné, aby Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s územně samosprávnými celky připravilo reálný harmonogram implementace nového stavebního zákona do praxe. V rámci implementace, zejména dojde-li k rušení některých stavebních úřadů, je nutné zajistit ze strany státu dostatečnou finanční podporu pro personální, věcné i prostorové zajištění pro bezproblémové předání a převzetí agendy stavebních úřadů. Stávající situace nepříspěvá k personální stabilitě zaměstnanců stavebních úřadů.

Neméně důležitou otázkou se pro obce a města stává neúměrné **navyšování cen ve veřejných zakázkách** způsobené rychlým zdražováním stavebních materiálů a energií. S těmito rychlými změnami na trhu zákon nepočítá, v klestích jsou města a obce, stejně jako stavební firmy. Apelujeme na vládu, aby přijala adekvátní právní řešení, které bude reflektovat tento turbulentní vývoj cen. Metodická doporučení nám neposkytují dostatečnou právní jistotu.

Od podzimu 2021 se jedním z hlavních témat samospráv stala i **cena energií**. Pád některých dodavatelů energií odstartoval její zdražování, které vyškalovala válka na Ukrajině a s tím spojený následný odklon zemí EU od dodávek ruského plynu. Na tento rok má většina obcí a měst ceny fixovány, díky cenám, které se pro příští rok zvednou o desítky procent, se snaží nakupovat jen po částech. Například ve Vítkově nakupovali do konce loňského roku za cenu 555 Kč za kWh, na burze Kladno nakoupili v listopadu 2021 pro tento rok již za 2000 Kč za kWh. Dodavatel, Pražská plynárenská, poslala městu výzvu k jednání o navýšení ceny. Tento návrh zatím město nechce akceptovat, zejména z důvodu možného porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. Předsednictvo vládě navrhuje zařadit strategické komodity, jako je plyn a elektřina, do kategorie věcně usměrňovaných cen (ceny s regulovaným ziskem), jako je voda.

Od střelby v nemocnici přes covid až po povodně

Od svého narození žiju v Ostravě-Porubě. Byť jsem v mládí zvažovala studium vysoké školy v Brně nebo v Praze, nakonec jsem vystudovala Ekonomickou fakultu VŠB-TU Ostrava. Po absolvování školy jsem pracovala především v soukromém sektoru většinou jako manažerka, učila jsem i na vysoké škole marketing. Od r. 2014 jsem zastupitelkou městského obvodu Poruba a od roku 2019 působím v roli starostky. Ráda čtu, jezdím na kole a s mužem chodím po golfovém hřišti.

Od prvního dne mého starostování v městském obvodu Ostrava-Poruba jsem k této funkci přistupovala s pokorou a zodpovědností, nikdy by mě však nenapadlo, co vše mě v ní vlastně opravdu čeká, a jedním dechem dodávám, že v té době to opravdu nemohl předvídat snad vůbec nikdo. Nutno zcela upřímně doplnit, že v roli starostky obvodu o cca 65 tisících obyvatelích, které Poruba má, se minimálně prvního půl roku orientujete, než pochopíte chod úřadu o bezmála 300 lidech, než se vlastně vyrovnáte s úskalími ryze úřednického a také politického prostředí a poznáte lidi, se kterými máte spolupracovat.

Co je však těžší úkol, je říci si, kam chcete směřovat, jaké myšlenky chcete prosazovat, co je pro vás důležité a jaké priority máte. Jak víte, z pozice starosty totiž řešíte úplně vše a musíte se do určité úrovně umět orientovat téměř úplně ve všem, zkrátka musíte zvládnout všechna témata. Na druhou stranu je nutné si na začátku přiznat, že nemůžete vyřešit úplně vše, i když očekávání vašeho okolí je vlastně takové, že musíte. Mnohokrát jsem slyšela to otřepané: „jsi přeci starostka, tak se starej“. Pravda, ale není to vždy tak jednoduché, jak si někteří představují, a to při vši dobré vůli, maximálním nasazení i snaze. V této práci totiž, abyste něco posunuli ku-

předu, musíte mít a zároveň umět uplatnit své manažerské schopnosti. A dvojnásob to platí v dobách krizových, býti krizovým manažerem je schopnost, kterou si jen tak jednoduše rychle nenastudujete, tu buď máte, nebo zkrátka nemáte.

Tragická událost, kterou opravdu nečekáte

Umění zachovat klid a jednat racionálně v době mimořádně vypjaté, je to, co se mi neskutečně hodilo a vyplatilo. Ani ne do roka a do dne se totiž stala v Porubě záležitost, která patří ke třem nejhorším, jež se v novodobé historii naší země udály. Osamělý střelec zastřelil 8 osob ve Fakultní nemocnici Ostrava, která je od budovy úřadu Poruby vzdálena vzdušnou čarou ani ne 700 m, a utekl z místa činu. V první chvíli, když se dozvíte, že se něco podobného děje, okamžitě přemýšlíte, jak ochránit lidi a co přesně pro to udělat, protože samozřejmě žádný oficiální univerzální krizový scénář pro podobné události neexistuje. Kromě toho, že paralelně pracovaly bezpečnostní složky a byl ihned svolán krizový štáb, já dělala rozhodnutí, jako je např. uzamčení úřadu, uzavření Centra sociálních služeb, všech MŠ a ZŠ. Informaci jsme okamžitě posílali i dále a to tam, kde jsme si mysleli, že hrozí nějaké riziko. Přes média jsem vzkázala lidem, ať zachovají klid a jsou obezřetní a pokud možno raději nevycházejí. Do toho mi také volali rodiče dětí, kteří se zcela přirozeně báli, že jsou jejich děti ve školách v nebezpečí. Naštěstí přes tragédii, která se stala, se nakonec pachatele podařilo v poměrně krátkém čase dopadnout. Musím říct, že dodnes se mi tato událost přehrává v hlavě, a to i proto, že se tak stalo krátce před Vánocemi, asi už žádné mé budoucí Vánoce nepřejdou jen tak, abych si na tuto tragickou událost a bezprostřední okamžiky s ní spojené ne-

vzpomněla. Po takovéto události si zcela přirozeně říkáte, že „to nejhorší už jsem si vybrala a už bude jen lépe“.

Doba kovidová

Bohužel za pár měsíců přišla další událost, se kterou jsem neměla ani já, ani nikdo další dosud žádné zkušenosti, a to dlouhé koronavirové období. Byť to bylo a pořád je problematické, snažila jsem se opět zareagovat, jak nejlépe to bylo možné. V první vlně to bylo snad ještě obtížnější než teď, protože chyběly ochranné pomůcky. Proto jsem se poměrně v krátkém čase mimo jiné rozhodla, že každému seniorovi staršímu 65 let pošleme do schránky látkovou roušku s návodem, jak se o ni starat. Pro zajímavost uvádím, že takových seniorů je v Porubě cca 18 tisíc. Desítky zaměstnanců napříč úřadem za přísných hygienických opatření balíčkovali a roznášeli svépomocí balíčky do schránek našim občanům. Také jsem pár ulic obešla, protože i starosta je přece občan a může přiložit ruku k dílu. K organizaci tak velké akce je třeba vůle, ochoty a motivaci lidí, a to se naštěstí povedlo. Dodnes jsem hrdá na to, že do toho všichni šli s takovou vervou. Samozřejmě nám všem naprosto tato doba změnila životy ať už pracovní, osobní či politické.

A pak přišla obava z velké vody, chyběl centimetr

No a stále to ještě nebylo vše, čím mě osud zkoušel, celé léto jsem si při větších deštích říkala, že snad to jediné, co jsem ještě nezažila, jsou povodně, no a už ani to neplatí. Během října jsem se svým kolegou místostarostou probdělala noc, kdy jsme sledo-

vali, jak se centimetr po centimetru zvedá hladina říčky Porubky, která protéká Porubou a při jejím vylití hrozí škoda na zdraví i majetku občanů. A proto, aby se tak nestalo, jsme ještě v noci přesně před druhou hodinou ranní přímo v terénu aktivovali povodňový plán a povolali jsme cca 10 našich pracovníků, abychom mohli postavit protipovodňové zábrany, resp. pytle s pískem tam, kde bezprostředně hrozilo její vylití, protože ráno už mohlo být pozdě. A skutečně nad ránem se Porubka zastavila pouhý 1 cm před třetím stupněm povodňové aktivity, naštěstí poté začala její hladina klesat. U takovýchto událostí je důležité být přímo v terénu, protože jedenkrát vidět je důležitější než stokrát slyšet.

Jsem ale žena optimistka

Když se zamyslím nad vším, co jsem za poslední necelé dva roky zažila, říkám si, že pro mnohé z nás by to bylo více než dost. A protože jsem životní optimista, upřímně doufám, že mě už nic špatného nečeká. V pozici starosty je třeba se připravit na naprosto nepředvídatelné věci a mít odhodlání se s nimi zkrátka poprat.

A to bych nebyla já, abych se závěrem nezamyslela nad specifiky, které prožívá v této roli žena. Zda tu existují nějaké rozdíly. Myslím si, že ženy politicky jsou více přímočařejší, že méně povídají a více konají. Svým způsobem mají tuto roli

jednodušší, na druhou stranu často také složitější než muži. Přinášejí do politického světa ženský prvek, více empatie, organizovanosti, emocí, někdy je to dobře a někdy to může být naopak na škodu. Je pravda, že se musí velmi rychle zorientovat tam, kde je dosud muž tím tradičnějším či chcete-li běžnějším tvorem. Musí si získat respekt mužů, které ať už přímo či nepřímo řídí, a nejen těch. Lze to, ale důležité je umět si zachovat klid, zdravý rozum, vstřícnost, a především svou vnitřní motivaci věci posunovat dále a zvládnout je.

Lucie Baránková Vilamová
starostka městské části Ostrava-Poruba

Kde mají nejlepší obecní web?

Dne 16. května proběhlo slavnostní předávání ocenění **Zlatý erb 2022**. Oblíbená soutěž hledala již ve svém 24. pokračování nejlepší obecní web. Ocenění za Svaz letos předal primátor Hradce Králové. Slavnostní předávání ocenění se konalo již tradičně v rámci konference ISSS v královéhradeckém Kongresovém centru Aldis. Svaz nad soutěží poskytl opět záštitu a zajistil věcné dary pro vítězné radnice. I letos vítězné získali kromě praktických kancelářských potřeb i vstup na 15. ročník Celostátní finanční konference Svazu.

Letos se soutěžilo v 5 kategoriích. Celkem se soutěže účastnilo úctyhodných 422 měst, obcí a dalších subjektů. Zástupce vítězného města Cheb Martin Trnka, vedoucí odboru informatiky na Městském úřadu Cheb, řekl: „Soutěž Zlatý erb nám pomohla díky zpětné vazbě ujednotit povinně zveřejňované informace směrem k občanům a zaměřit se na zjednodušení přístupnosti. V současné době na chebské radnici probíhá soutěž na novou vizuální identitu města, která s sebou mimo jiné přinese i nezbytnou změnu vzhledu městských webů. Nově také zavádíme aplikaci Mobilní rozhlas – Munipolis, což je další komunikační nástroj, který umí rychle a efektivně řešit s občany stížnosti, závady a nedostatky. Nová služba dovozuje zaregistrovaným občanům zasílat novinky z dění na radnici, pozvánky na kulturně-společenské události či řešit jejich podněty ke zlepšení.“

Vítězné kategorií o nejlepší web měst, obcí a elektronických služeb

V kategorii nejlepších webových stránek měst zvítězil **Cheb**, druhá byla **Jihlava**, která navíc získala Cenu Jana Savického za nejlepší zvládnutí kritéria povinné informace v kategorii pro města. Třetí **Letohrad**.

Za obce se jako první umístila obec **Mnetěš** z okresu Litoměřice, která získala i Cenu Jana Savického za nejlepší zvládnutí kritéria povinné informace v kategorii pro obce, druhá byla **MČ Praha-Kunratice**, třetí obec **Zbyslavice** z Ostravska.

V celostátním kole soutěže v kategorii nejnovativnější elektronická služba zvítězil **Datový portál Královéhradeckého kraje Data KHK**, druhý se umístil E-shop Dopravního podniku města Brna – **Brno iD**, třetí místo obsadil projekt **Mobilní monitoring vybraných prvků veřejného prostranství v hl. m. Praze**.

Cena místopředsedy vlády pro digitalizaci za nejlepší turistickou prezentaci

Cenu místopředsedy vlády pro digitalizaci za nejlepší turistickou prezentaci v kategorii kraje a regiony dostal **Oficiální turistický portál Pardubického kraje Vychodni-Cechy.info** za první místo. Jako druhý se umístil projekt **Vltava – řeka plná zážitků** a jako třetí skončily dva projekty – portál **ŽďárskéVrchy.cz** a portál **Krkonoše**. V kategorii pro města a obce zvítězil oficiální turistický portál města **Mariánské Lázně**, druhé byly webové stránky turistické destinace **Český Krumlov Region** a třetí skončil **Mikulov**.

Více o soutěži, galerii z předávání a archiv předešlých ročníků naleznete na oficiálních stránkách soutěže.

Zdroj: www.zlatyerb.cz
autorem fotografií je organizátor soutěže Český zavináč, z. s.

soutěž

